

IKÄIHMISTEN PALVELUOPAS JOKIOISILLA

Opinnäytetyön teoriatausta, prosessikuvaus ja tuotos

Lähdekorpi Ulla

Opinnäytetyö, kevät 2012

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Diak Länsi, Pori

Sosiaalialan koulutusohjelma

Diakonisen sosiaalityön suuntautumisvaihtoehto

Sosionomi (AMK) + diakonian virkakelpoisuus (diakoni)

TIIVISTELMÄ

Lähdekorpi, Ulla. Ikäihmisten palveluopas. Diak Länsi, Pori, kevät 2012, 72 s., 2 liitettä. Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, Diakonisen sosiaalityön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + diakonin virkakelpoisuus.

Opinnäytetyön aiheena oli ikäihmisten palveluopas. Opinnäytetyö toteutettiin toiminnallisena opinnäytetyönä, jonka tavoitteena oli valmistaa Jokioisten kunnan vanhustyön tarpeisiin ikäihmisten palveluopas. Oppaan tavoitteena oli esitellä keskeiset palvelut, joita on tarjolla jokioislaisille ikäihmisille.

Ikäihmisten palveluopas Jokioisten kunnassa laadittiin sosionomi-diakoniopiskelijan opinnäytetyönä kunnan vanhustyönjohtajan ohjauksessa. Vanhustyönneuvosto toimi asiantuntijaryhmänä oppaan valmistumisprosessissa. Valmistumista edesauttoi laaja oman alansa asiantuntijahenkilöstö. Produktion valmistumisprosessi kesti huhtikuusta marraskuuhun vuonna 2011. Valmis opas jaettiin postin välityksellä sekä kunnan kotihoidon henkilökunnan avustuksella kaikille 75-vuotiaille ja sitä vanhemmille kuntalaisille. Opasta jaetaan muille kiinnostuneille sekä kunnan että seurakunnan toimipisteissä.

Palveluoppaaseen koottiin Jokioisten kunnan, Kelan, Jokioisten evankelis-luterilaisen seurakunnan ja kunnassa toimivien yksityisten hoiva-alan yrittäjien palvelut yhteystietoineen. Opas valmistettiin kooltaan sekä kieli- ja ulkoasultaan ajatellen erityisesti oppaan kohderyhmän tarpeita. Opas liitettiin Jokioisten kunnan kotisivuille Internetiin. Tällä linkillä palvellaan erityisesti ikäihmisten omaisia.

Opinnäytetyön toiminnallinen produktio, Jokioisten kunnan ikäihmisten palveluopas 2011, valmistui suunnitelmien mukaisesti. Välitön palaute oli kauttaaltaan myönteistä. Opasta kiitettiin sen tarpeellisuudesta, tarkoituksenmukaisuudesta, helppolukuisuudesta ja edustavuudesta.

Asiasanat: ikäihminen, palvelut, opas, Jokioinen, toiminnallinen opinnäytetyö

ABSTRACT

Lähdekorpi, Ulla

Service Guide for The Eldery. 72 p., 2 appendices. Language: Finnish. Pori, Spring 2012.

Diaconia University of Applied Sciences.

Degree Programme in Social Services. Option in Diaconal Social Work.

Degree: Bachelor of Social Services + Deacon.

The theme of the thesis was Service Guide for the Elderly. The thesis was carried out as a functional thesis. The purpose was to produce a service guide for the elderly in the municipality of Jokioinen. The purpose of the guide book was to present the services in Jokioinen to old people.

The guide book was produced in the guidance of the supervisor in social work for the aged. The Council for the Elderly was also consulted. The completion of the production lasted from April to November in 2011. The completed Service Guides were mailed by mail to all 75-year-olds and older in Jokioinen. The guides are distributed to all interested in the municipal and in the parish offices.

The guide comprises the services of the municipality of Jokioinen. These are The Social Insurance Institution, Evangelical Lutheran Church in Jokioinen and private entrepreneurs in the field of nursing services in the municipality. The large enough size, language and appearance of the Service Guide were meant to suit the needs of the target group. The guide was attached on the homepage on the Internet of the municipality of Jokioinen. This link serves particularly the relatives of the elderly.

The functional production of the thesis was completed as it was planned. Feedback was positive. The guide was praised for its necessity, appropriateness, readability, and representativeness.

Keywords: the elderly, services, service guide, municipality of Jokioinen, functional thesis

Sisällys

1 IKÄIHMISTEN PALVELUOPPAAN LAADINNASTA.....	5
2 JOKIOINEN TOIMINTAYMPÄRISTÖNÄ.....	7
3 HYVINVOINTIVALTION MUOTOUTUMINEN SUOMESSA 1900-LUVULLA SEKÄ SEN NYKYOLEMUS.....	8
4 VANHUSTENHUOLTO SUOMESSA.....	9
4.1 Muuttuva vanhuskuva Suomessa ja ikäihmiset käsitteenä.....	9
4.2 Vanhuspalveluiden tuottamisen muutokset viime vuosikymmeninä ja haasteet tulevaisuudessa.....	10
5 VANHUSPOLIITTINEN STRATEGIA.....	12
5.1 Valtion vanhuspoliittinen strategia.....	12
5.2 Jokioisten kunnan vanhustyön strategia.....	13
5.3 Suomen evankelisluterilaisen kirkon ja Jokioisten evankelisluterilaisen seurakunnan strategia vanhustyössä.....	14
6 IKÄIHMISTEN PALVELUT JOKIOISILLA.....	16
6.1 Kotona asumista tukevat palvelut.....	16
6.2 Tehostettu palveluasuminen sekä laitoshoido.....	17
6.3 Terveyspalvelut.....	19
6.4 Seurakunnan toiminta ja palvelut ikäihmisille.....	19
7 PALVELUOPPAAN TUOTTAMINEN.....	21
7.1 Toiminnallinen opinnäytetyö.....	21
7.2 Palveluopas palveluohjauksen työvälineenä.....	22
7.3 Palveluoppaan laatiminen.....	22
7.4 Palveluoppaan rakenne.....	24
7.5 Palveluoppaan arviointia.....	25
8 POHDINTAA PALVELUOPPAASTA JA TYÖPROSESSISTA.....	28
LÄHTEET.....	30
LIITE 1 Kirje vanhusneuvostolle.....	33
LIITE 2 Ikäihmisten palveluopas, Jokioisten kunta.....	34

1 IKÄIHMISTEN PALVELUOPPAAN LAADINNASTA

Ikääntyvät ihmiset tarvitsevat ohjausta ja neuvontaa ikääntymiseen, terveyteen ja sosiaaliin kysymyksiin liittyvissä asioissa. He tarvitsevat myös tietoa, mistä ja miten tukea ja palveluja voi saada. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2008b.) Palveluohjaus on tärkeä osa ikääntyneiden parissa tehtävästä sosiaalityöstä. Siinä ikäihminen ohjataan oikeiden palveluiden piiriin. (Vaarama & Ahonen 2002, 60.) Kunnat ovat velvollisia antamaan tietoa palveluistaan ikäihmisille. Yksi tiedotuskanava ikäihmisille ja heidän omaisilleen ovat erilaiset oppaat palveluista ja niiden saatavuudesta. (Ikäihmisten palveluopas 2004, 1.)

Jokioisten kunnassa on tiedotettu ikäihmisille heille kuuluvista palveluista oppaalla kaksi kertaa 2000-luvulla. Opas on kohdennettu 75-vuotiaille ja vanhemmille kuntalaisille. Kunnassa ja yhteiskunnassa tapahtuneiden muutosten johdosta edellisenkin oppaan tiedot ovat suurelta osin vanhentuneet. Jokioisten kunnan vanhustyössä on suunniteltu ikäihmisten palveluoppaan laatimista. Tämä mahdollistui sosionomi-diakoniopiskelijan opinnäytetyön avulla syksyllä 2011.

Jokioisten kunnan ikäihmisten palveluoppaan laatimisen tavoitteena oli tiedottaa edelleen käytössä olevista ikäihmisille suunnatuista palveluista ja kertoa uusista palveluista. Neljän vuoden takaisen oppaan palveluista osa oli sellaisia, joita ei enää ollut olemassa. Uusia palveluita sekä kunnan, Kelan että yksityisen sektorin puolelta oli tarjolla. Tärkeänä pidettiin, että oppaaseen tulee kaikki yhteystiedot sähköposti- ja www-osoitteineen. Opas liitettiin myös kunnan kotisivuille Internetiin.

Ikäihmisten palveluopasta laadittaessa keskityttiin lähinnä kunnan tarjoamiin palveluihin 75 vuotta täyttäneille henkilöille. Oppaan palveluista rajattiin pois paikalliset yritykset, esimerkiksi kaupat ja kioskit. Taksipalveluiden osittain keskeneräisten muutosten johdosta ne jäivät oppaan ulkopuolelle, samoin kuin ulkoistetut turvapuhelinpalvelut.

Ikäihmisten palveluopas nähtiin tarpeellisena tiedotusvälineenä kyseiseen ajankohtaan. Jokioisten kunnan vanhustyön suurhanke, Palvelukeskus Intalankartanon saneeraus- ja uudisrakennushanke, oli valmistunut, ja tämän johdosta tulleista uusista palveluista ha-

luttiin tiedottaa ikäihmisille. Palveluoppaalla haluttiin jakaa tietoa myös ikäihmisten omaisille. Erityisesti heitä ajateltiin, kun opas liitettiin Jokioisten kunnan kotisivuille.

Käsillä olevassa opinnäytetyön raportissa käsitteitä ikäihminen ja vanhus käytetään pääsääntöisesti samaa asiaa tarkoittavina sanoina. Ikäihmisen ja vanhuuden ikäjakaumaa ei ole määritelty rajoitettavaksi tiettyihin ikävuosiin.

2 JOKIOINEN TOIMINTAYMPÄRISTÖNÄ

Jokioinen on noin 5 800 asukkaan muuttovoittoinen kunta Lounais-Hämeessä, Helsingin, Tampereen ja Turun muodostaman kolmion keskellä. Kunta on perustettu vuonna 1873. Se kuuluu Etelä-Suomen lääniin ja Hämeen maakuntaan. Naapureita ovat Forssan ja Someron kaupungit sekä Humppilan, Tammelan ja Ypäjän kunnat. (Jokioisten kunta, i.a.)

Jokioisten pinta-ala on 182,03 km², josta on noin puolet peltoa ja puolet metsää. Kunnan läpi virtaa Loimijoki. Jokioisten väkiluku vuoden 2011 lopussa oli 5 676 henkilöä ja asukastiheys 31 asukasta neliökilometrillä. Jokioislaisista 19,1 % on iältään alle 14-vuotiaita, 18 % yli 65-vuotiaita ja loput 62,9 % on iältään 15–65-vuotiaita. Kunnan yli 15-vuotiaasta väestöstä perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneita on 63,1 %, joista keskiasteen tutkinnon suorittaneita on 39,8 % ja korkea-asteen tutkinnon suorittaneita on 23,3 %. Heistä tutkijakoulutus on 1,1 prosentilla. Jokioisten elinkeinorakenteesta palveluja on 64,9 %, jalostusta 23,3 % sekä maa- ja metsätaloutta 9,6 %. Jokioisten työttömyysaste elokuun lopulla 2011 oli 8.1 %. (Jokioisten kunta, i.a.)

Jokioisten tuloveroprosentti vuonna 2010 oli 20,50. Lainoja asukasta kohden vuonna 2010 oli 1628 euroa. Vuosikate asukasta kohden samana vuonna oli noin 472 euroa. (Jokioisten kunta, i.a.)

Jokioisten itsenäiseen evankelis-luterilaiseen seurakuntaan kuuluu noin 5 300 jäsentä. Se kuuluu Tampereen hiippakuntaan. Seurakunnassa on hengellisen työn tekijöinä kaksi teologia, kanttori, kaksi nuorisotyön ohjaajaa sekä diakoni ja diakonia-avustaja. Toimintiloina on Suomen toiseksi vanhin ympärivuotisessa käytössä oleva puukirkko, seurakuntatalo ja kesäkotit. Seurakunnassa on vireää toimintaa kaiken ikäisille seurakuntalaisille. Diakoniatyössä on panostettu erityisesti vanhustyöhön, jolle on osoitettu oma työntekijä. Hänen työnsä painopiste on vanhustenkerhojen järjestäminen sekä kotikäynti. (Jokioisten seurakunta i.a.a.)

3 HYVINVOINTIVALTION MUOTOUTUMINEN SUOMESSA 1900-LUVULLA SEKÄ SEN NYKYOLEMUS

Suomalainen pohjoismainen hyvinvointivaltio on julkinen sitoumus hyvään elämään ja tasa-arvoon. Hyvinvointivaltiossa on kaikille kuuluva ja julkinen palvelujärjestelmä eli universaali sosiaaliturva. (Forss & Vatula-Pimiä 2009, 26.) Suomessa hyvinvointivaltion rakentamisen aikakausi sijoittuu 1940-luvun lopulta 1990-luvun alkuun. Tällä aikakaudella sosiaaliturvaa laajennettiin massiivisesti, julkinen sektori kasvoi voimakkaasti ja sosiaalivakuutusjärjestelmä toteutui. (Kettunen, Ihalainen & Heikkinen 2001, 21.) Hyvinvointiin liitetään yleisimmin Erik Allardtin määritelmän mukaisesti elinolot ja elintaso (having), yhteisöön liittyvät suhteet (loving) sekä mahdollisuudet toteuttaa itseään (being) (Forss & Vatula-Pimiä 2009, 24; Kananoja, Niiranen & Jokiranta 2008, 90–91).

Suomalaisen sosiaaliturvan ensimmäinen supistaminen tapahtui 1990-luvun alkupuolella. Tuolloin leikkaukset kohdistuivat lähinnä palveluihin, ansiosidonnaisiin etuuksiin sekä perusturvassa työttömyysturvan perusosaan ja toimeentulotukeen. Leikkauksista huolimatta sosiaalimenot kasvoivat muutamassa vuodessa yli 35 %:iin bruttokansantuotteesta. Kyseisen ajan ilmiönä oli palvelurakenteen muutos laitoshuollosta ja -hoidosta kohti avohuoltoa ja -hoitoa. Resursseja ei kuitenkaan kohdistettu riittävästi avohuoltoon. Hyvinvointivaltio saikin osakseen kritiikkiä tehottomuudestaan ja kalteudesta. Sosiaalipolitiikkaan 2000-luvulla liittyi vahvasti väestön vanhenemisen mukanaan tuoma haaste: huoltosuhde, joka tarkoittaa työssä käyvien määrää suhteessa ei-työssäoleviin. (Kettunen ym. 2001, 21–24.) Tärkeä kysymys on, miten yhteiskunta voi turvata vähenevällä työikäisten työpanoksella sosiaaliturvan rahoituksen sekä riittävän työvoiman vanhustyöhön (Forss & Vatula-Pimiä 2009, 30). Yhtenä ratkaisuna tuodaan enenevässä määrin esille verkostoituminen eri toimijoiden kesken. Palveluja kehitettäessä tulee muistaa kuitenkin asiakaslähtöisyys ja palveluiden laadun taso. (Kettunen ym. 2001, 21–24.)

4 VANHUSTENHUOLTO SUOMESSA

Vanhustenhuolto Suomessa on muuttunut historian kuluessa vaivaistaloajoista yhteisöllisyyden ajan huolenpidon kautta lakisääteiseksi yhteiskunnan toimeksi. Suhtautuminen vanhuuteen on muuttunut myös kulttuurisen muutoksen myötä.

Vanhustenhuollon muutosprosessi on lähtöisin vuoden 1993 valtiosuus uudistuksesta. Sen mukaan kunnat voivat järjestää sosiaali- ja terveystalot itse, kuntayhteistyön kautta tai ostamalla ne yksityisiltä palvelujen tuottajilta ostopalveluina. Sosiaali- ja terveysministeriö vastaa Suomessa vanhuspoliittisista linjauksista. Nykyisen toimintamallin mukaan halutaan edistää ikäihmisten hyvinvointia, tukea itsenäistä selviytymistä ja tuottaa hyvää hoitoa. Vanhuspolitiikka perustuu aktiiviseen ja moderniin vanhuskäsitteeseen sekä korostaa vanhuksen omia voimavaroja. (Helminen & Karisto 2005, 11–12.)

4.1 Muuttuva vanhuskuva Suomessa ja ikäihmiset käsitteenä

Vanhuskuvan muutos pitkällä ajalla on muotoutunut Rintalan väitöskirjan mukaan eriytymättömästä vaivaisten joukosta yhdeksi vaivaisryhmäksi. Edelleen vanhukset ovat muotoutuneet vanhusväestön kautta sisäisesti heterogeeniseksi ikäryhmäksi. Lopuksi vanhus on ymmärretty yksilöksi, joka kuuluu vanhusväestön ikäryhmään. Laitoskeskeisen vanhustenhuoltokauden aikana (1950–1970-luvulla) ajatus vanhuksesta muuttui passiiviseksi hoidon kohteena olemiseksi. Kehityskeskeisen palveluajattelun kaudella (1970–1990-luvulla) vanhus haluttiin nähdä omaa elämäänsä hallitsevana, itsenäisenä, tasavertaisena ja toimivana yksilönä. Tuolla aikakaudella vanhuspolitiikan tavoitteena oli positiivisen, vanhusta arvostavan, vanhuskuvan vahvistaminen. (Helminen & Karisto 2005, 9.)

Vanhuus käsitteenä on muuttunut. Samoin vanhuus elämänkaaren ajanjaksona on pidentynyt. (Forss & Vatula-Pimiä 2009, 178.) Vanhuuden on perinteisesti katsottu alkavan 65 ikävuodesta Suomessa. Tällöin henkilö tilastollisesti määritellään kuuluvaksi van-

husväestöön ja hän on saavuttanut yleisen eläkeiän. (Kettunen ym. 2001, 175.) Psykologi Erik H. Eriksson kuvaa ihmiselämää yhdeksän eri vaiheen kautta. Hänen mukaansa vanhuus ei ole yksi yhtenäinen vaihe, vaan siihen liittyy kaksi tai kolme eri jaksoa. Näihin sisältyy elämänmuistojen integroiminen eheäksi kokonaisuudeksi, haavoittuvuuden kohtaaminen sekä sairauksia ja toimintakyvyn heikkenemistä. (Sarvimäki & Heimonen 2010, 17–19.)

Käsitys vanhuksesta muotoutuu sekä tieteen tuottamasta kuvasta vanhuudesta ja vanhenemisesta sekä filosofisista, moraalisisista ja eettisistä näkemyksistä vanhuksen arvosta ja kohtelusta. Historian saatossa suhtautuminen vanhuuteen on ollut sekä kielteistä että myönteistä. Nykyään vanhuskäsitykseen vaikuttaa erityisesti biolääketieteellinen näkemys vanhuksesta raihnaisena sairauksineen ja toisena myönteisempi sosiokulttuurinen näkemys vanhuudesta sen moninaisuudessa, vahvuuksissa ja voimavaroissa. Vanhuskäsitys määrittää pitkälti sitä, millainen kulttuurinen asema ikääntyvällä henkilöllä on. (Seppänen & Koskinen 2010, 389.)

Ikäihmisen merkitykseksi sivistyssanakirjassa määritellään vanha ihminen. Synonyymisanakirjassa mainitaan ikääntynyt, vanhus ja eläkeläinen. (Sivistyssanakirja i.a.) Ikäihminen on henkilö, joka on jättänyt keski-iän taakseen. Sanalla ei kuitenkaan ole täsmällistä yhteisesti sovittua määritelmää. Sarvimäki mainitsee Sonkin ehdotuksesta, jolla ikäihminen määriteltäisiin 60 vuotta täyttäneeksi henkilöksi. Senioreita olisivat terveet ja aktiiviset 60–80-vuotiaat henkilöt ja vanhuksia olisivat huonokuntoiset yli 80-vuotiaat henkilöt. (Sarvimäki 2011.)

4.2 Vanhuspalveluiden tuottamisen muutokset viime vuosikymmeninä ja haasteet tulevaisuudessa

Vanhuspalveluiden tuottamisessa voidaan erottaa kolme aikakautta toisen maailmansodan jälkeen. Laitoskeskeinen vanhustenhuoltokausi ajoittui 1950-luvulta 1970-luvulle. Tuolloin aiemmin luontaisena pidetty lähiyhteisöjen hoiva jäi taka-alalle ja tilalle tuli laitoshoido, jonka johdosta hoiva yhteiskunnallistui. Kehityskeskisen palveluajattelun kausi sijoittui 1970–1990-luvuille. Aikakauden vanhustyötä ohjasivat sosiaalihuollon periaatekomitean vuodelta 1971 muotoilemat periaatteet. Näistä keskeisin uusi toimin-

tamalli oli sosiaalipalvelut. Juuri palveluhenkisyys oli vuoden 1982 sosiaalihuoltolain yksi kantava periaate. Aikakauden jälkeen alkoi nykyinen tuloskeskeinen hoito- ja palvelujen kausi. Tyypillistä tälle ajalle on ollut toimintojen hallinnollinen yhdistyminen ja lisääntynyt kustannustietoisuus. 1990-luvulla tapahtui sosiaalihuoltolain mukaisen kotipalvelun ja kansanterveyslain mukaisen kotisairaanhoidon yhdistyminen kotihoidoksi. Yhdistymisen tarkoituksena oli korostaa eri ammattiryhmien yhteistyötä, purkaa organisaatorajoja sekä lisätä työn joustavuutta. (Helminen & Karisto 2005, 10.) Laitosvaltaisuuden vähentäminen sekä avo- ja välimuotoisten palvelujen kehittäminen nähtiin valtakunnallisesti tärkeimpänä suunnitelmana sosiaali- ja terveydenhuollon alalla vanhus-työssä 1990-luvulla. Kotona annettavien palveluiden lisääminen nostettiin merkittävimmäksi tavoitteeksi vuosikymmenen lopulla. (Lyytikäinen 2002, 22.)

Kunnan rooli vanhuspalveluiden tuottamisessa on korostunut ja samalla muuttunut. Ennen kunta tuotti pääosin palvelut yksin. Nykyisin se on lähinnä palveluiden järjestäjä. Kunta voi siis rahoittaa ja tuottaa itse palvelut tai se voi rahoittaa ja hankkia ne ulkopuoliselta tuottajalta. (Lyytikäinen 2002, 23.) Kunnan lisäksi vanhuspalveluiden tuottajiin ovat tulleet kolmas sektori, järjestöt, sekä yksityissektori, hoivayrittäjät. Myös neljäs sektori, omaishoiva ja muu yhteisöllinen apu, on muodostumassa merkittäväksi osaksi vanhuspalveluja. (Helminen & Karisto 2005, 13.) Palvelusetelit ovat kunnan palvelutuotannon ja ostopalveluiden rinnalle tullut mahdollisuus palveluiden hankintatavoissa. Myös kehittyvä teknologia luo uusia mahdollisuuksia palveluiden tuottamiseen. Haasteena tulevaisuuden vanhuspalveluiden järjestämisessä on myös henkilöstön jaksaminen pienenevillä resursseilla yhä suurenevaa hoitomäärää kohden, jossa mukana on myös eri kansallisuuksien ja etnisten ryhmien hoidettavia henkilöitä. (Lyytikäinen 2002, 24–25.) Vanhuspalveluiden muutos johtuu suuresti väestön ikääntymisestä. Tosin palveluiden tarve kasvaa hitaammin ja vähemmän suoraviivaisesti kuin ikääntyneiden lukumäärä. Hoivapaineet ovat kuitenkin suurimmillaan 2020- ja 2030-luvuilla, jolloin sodan jälkeen syntyneet suuret ikäluokat ovat iässä, jossa he tarvitsevat hoivaa eniten. (Helminen & Karisto 2005, 11.) Ennusteiden mukaan vuonna 2030 yli 65-vuotiaiden osuus väestöstä on noin 24 % ja vuonna 2050 yli 80-vuotiaita on 10 % väestöstä. (Aejmelaesus, Kan, Katajisto & Pohjola 2008, 356; Lyytikäinen 2001, 23.) Palveluiden suunnittelun kannalta keskeistä on vanhimman ikäluokan määrä ja kasvu, koska se on keskeisin ikääntyneiden ryhmä käyttämään sosiaali- ja terveyspalveluita (Lyytikäinen 2001, 24).

5 VANHUSPOLIITTINEN STRATEGIA

Strategia tarkoittaa suunnitelmaa, jolla pyritään saavuttamaan jokin päämäärä. Vanhuspoliittisessa strategiassa pyritään löytämään vanhusväestön toimiin liittyviä parhaita mahdollisia päämääriä. Näin esimerkiksi yhteiskunnan päättäjien tulee kyetä suunnittelemaan, miten ikääntyvien henkilöiden palvelut järjestetään laadukkaasti, samalla arvokkaasti ja asiakasta kunnioittaen ja myös taloudellisesti kestävästi. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2008a.) Suomen evankelisluterilaisessa kirkossa on huomioitu lisääntyvä vanhusväestö, joka tuo kirkon toiminnalle uudet haasteet. Ikäpoliittisten muutosten kautta myös kirkko on haastettu pohtimaan omia vanhustyön strategioitaan perusteellisesti. (Kirkon vanhustyön strategia 2005.)

5.1 Valtion vanhuspoliittinen strategia

Suomessa laadittiin vuonna 2001 Sosiaali- ja terveysministeriön alaisuudessa Ikäihmisten hoitoa ja palveluja koskeva laatusuositus. Se antaa valtakunnalliset suuntaviivat hyvän vanhustenhuollon kehittämiseksi. Kunnissa toimitaan paikallisten tarpeiden ja olosuhteiden mukaan suosituksen hengessä. Kuntakohtaista on kuitenkin ikääntyneiden määrä ja palveluiden laatu, jotka vaikuttavat palvelukokonaisuuteen. (Sosiaali- ja terveysministeriö & Suomen kuntaliitto 2001, 5.)

Ikäihmisten hoitoa ja palveluja koskevan laatusuosituksen tavoitteena on, että mahdollisimman moni ikääntynyt voi elää itsenäisesti omassa kodissaan, tutussa asuinpaikassa ja sosiaalisessa ympäristössä. Tavoitteen saavuttamiseksi jokaisessa kunnassa tulee olla ajantasainen vanhuspoliittinen strategia sekä palvelurakenteen kehittämisohjelma. Kunnan eri hallintokunnilla ja sidosryhmillä on myös vastuu strategiatavoitteiden saavuttamiseksi. (Sosiaali- ja terveysministeriö & Suomen kuntaliitto 2001, 8.)

Sosiaali- ja terveysministeriö on ajantasaistanut vuonna 2008 Ikäihmisten palvelujen laatusuosituksen ottaen huomioon hallitusohjelman linjaukset, ikääntymispolitiikalle

asetetut valtakunnalliset tavoitteet, laatusuosituksen arviointien tulokset, uuden tutkimustiedon sekä toimintaympäristön muutokset. Tässä strategiassa keskitytään erityisesti hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen ja palvelurakenteeseen, henkilöstöön ja johtamiseen sekä asuin- ja hoitoympäristöihin. Tavoitteena on lisätä kotona asumisen palveluita ja vähentää laitoshoidon, joka toteutuessaan hillitsi kustannusten kasvua. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2008b.) Samalla siis pyritään ikäihmisten hyvinvoinnin ja terveyden parantamiseen laadullisesti ja vaikuttavuudellisesti. Keskeisenä tekijänä pidetään yksilökohtaisen palvelutarpeen arviointia. Palveluvalikoiman monipuolistumista tuetaan neuvonta- ja muilla ehkäisevillä palveluilla. Esille nostetaan myös terveyden, toimintakyvyn ja kuntoutumisen tuettavuutta kaikissa palveluissa. Laatusuosituksissa huomioidaan myös seuranta ja arviointi. Niitä tulee tehdä säännöllisesti paikallisella ja valtakunnallisella tasolla. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2008a.)

5.2 Jokioisten kunnan vanhustyön strategia

Jokioisten kunnan vanhuspoliittinen ohjelma on laadittu vuosina 2002–2003. Ohjelma on vanhusten palvelujen tavoite- ja toimenpidesuunnitelma, jolla pyritään vastaamaan vanhusväestön lisääntyviin palvelutarpeisiin. Suunnitelma liittyy laajempaan seutukunnalliseen hyvinvointi- ja turvallisuusstrategiaan. Suomen väestörakenteen muuttuessa vanhuspainotteiseksi, myös Jokioisten kunnassa vanhusväestön määrä lisääntyy. Vuodesta 2002 vuoteen 2010 jokioislaisten 75 vuotta täyttäneiden määrä lisääntyy 15,7 %:lla, joten odotettavaa on, että sosiaali- ja terveystalouden kasvu lisääntyy etenkin ikäihmisten keskuudessa. (Jokioisten kunnan vanhuspoliittinen ohjelma vuoteen 2010.)

Jokioisten kunnan vanhustyön politiikan keskeisenä toiminta-ajatuksena on, että turvataan vanhusten itsemääräämisoikeus ja riippumattomuus. Tavoitteena on, että ikäihmisten elämänlaatu paranee ja omien voimavarojen käyttö lisääntyy, kun tuetaan vanhusten omatoimista suoriutumista. Jokioisten kunnan visio jokioislaisesta ikäihmisestä vuodelle 2010 on seuraava:

Jokioislainen ikäihminen asuu itsenäisesti omassa kodissaan. Kotona asumista tuetaan edistämällä ikääntyneiden fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä. Niille ikäihmisille, jotka eivät kykene selviytymään kotona, varataan riittävästi ympärivuorokautiset palvelut turvaavia palvelu-

asumispaikkoja ja laitoshoidon paikkoja. (Jokioisten kunnan vanhuspoliittinen ohjelma vuoteen 2010.)

Jokioisten kunnan kehittämistoimenpiteet vuosina 2007–2015 Palvelukeskus Intalankartanon avopalveluhankkeelle liittyvät siihen, että palvelukeskus tarjoaa monipuolisia palveluita kotihoidon ja vanhustyön tarpeisiin. Uudet tilatarpeet ovat päiväkeskus ja kuntoutustilat sekä ikäihmisten kohtaamispaikka. Toinen suuri kokonaisuus on keski- vaikeaa ja vaikeaa dementiaa sairastavien hoitopaikat. (Palvelukeskus Intalankartanon avopalveluhanke i.a.)

5.3 Suomen evankelisluterilaisen kirkon ja Jokioisten evankelisluterilaisen seurakunnan strategia vanhustyössä

Suomen evankelisluterilaisen kirkon vanhustyön strategian lähtökohtana on selkeyttää työnjakoa varsinaisen seurakuntatyön ja diakonisen vanhustyön osalta. Tässä strategias- sa tarkastellaan vanhustyön arvoja, perustehtävää ja määritellään kirkon vanhustyön visio vuoteen 2015. Keskeisiä painopisteitä ovat vanhusten sosiaalisen pääoman ja ko- kemuksen hyödyntäminen seurakuntatyössä ja sen siirtäminen nuoremmille sukupolvil- le. Myös eri tavoin syrjäytymisuhan alla olevien vanhusten tukeminen ja hoitaminen sekä palvelutaloissa ja laitoksissa asuvien vanhusten huomioiminen ovat keskeinen stra- teginen osa-alue. Strategian pohja on Raamatussa sekä kristillisessä ihmiskäsityksessä. Tavoitteena kirkon toiminnassa on tuoda kristinusko, toivo ja rakkaus voimavaraksi vanhuksen elämään, arkeen ja juhlaan. Tärkein strateginen tavoite on taata vanhusten fyysinen, henkinen ja hengellinen hyvinvointi. (Kirkon vanhustyön strategia 2005, 3–6.)

Kirkon vanhustyön visio vuoteen 2015 asti on Usko, toivo, rakkaus – voimavarana van- huudessa. Kirkon vanhustyön kehittämistavoitteissa nousee esiin kirkon perusasia, hen- gellisyys, diakonisen vanhustyön selkeyttäminen sekä vertaistuen mahdollistaminen seurakuntatyössä. Edelleen huomioidaan kasvavan eläkeläisten joukon huomioon otta- minen seurakuntatyössä, vapaaehtoistoiminnan laajentaminen ja vastuullisten tehtävien lisääminen vapaaehtoistyössä sekä laitosdiakonian ja yhteistoiminnan kehittäminen niin seurakunnan sisällä, yhteistyöverkostoissa kuin erityisesti kristillisten järjestöjen kanssa. Nämä kehittämiskohteet tulevat vaikuttamaan oleellisesti tulevaisuuden vanhustyössä

kirkossa. Tämän strategian toteutumista tullaan seuraamaan aktiivisesti. Myös tutkimustyö tulee olemaan tärkeä osa strategiaa. (Kirkon vanhustyön strategia 2005, 16, 26–27.)

Jokioisten seurakunnan strategia on laadittu vuosille 2010–2017. Strategiassa on kirjoitettuna seurakunnan perustehtävä:

Seurakunnan perustehtävän keskeisen osan muodostavat kristillinen opetus, diakoniatyö ja lähetys (KL 1:2). Seurakunnan yleiset tavoitteet täsmentävät näitä alueita, ja eri työalojen 3-vuotinen suunnittelu täydentää seurakunnan toiminnan kokonaiskuva. (Jokioisten seurakunta i.a.b.)

Strategiassa kuvataan toimintaympäristönä kunnan ikärakenteen olevan varsin terve, mutta lisätään, että vanhusväestön määrä tulee lähivuosina kasvamaan voimakkaasti. Jokioisten seurakunnan visiona on seurakunnan muodostuminen ihmisistä, joilla on keskinäinen yhteys ja joiden välillä vallitsee aito lähimmäisenrakkaus. Strategiassaan Jokioisten seurakunta muun muassa etsii työmuotoja, joihin vapaaehtoisia seurakuntalaisia voidaan vastuuttaa ja kouluttaa, ja tukee vapaaehtoistyön vastuunkantajia. (Jokioisten seurakunta i.a.b.) Jokioisten seurakunnan diakoniatyössä ei ole tehtynä omaa strategiaa vanhustyölle (Tuija Haapanen, henkilökohtainen tiedonanto 15.12.2011).

6 IKÄIHMISTEN PALVELUT JOKIOISILLA

Jokioisilla ikäihmisille tarjottavat palvelut ovat lähinnä kunnan, Kelan, Forssan seudun terveydenhuollon kuntayhtymän, seurakunnan, eri järjestöjen tai yksityisen sektorin tuottamia. Palvelutarjonta on laajaa ja alueellisesti kohtalaisen pienessä kunnassa melko hyvin saavutettavissa olevaa. Erityisesti kunnan palvelutarjonta on muuttunut edukseen, kun Palvelukeskus Intalankartanon saneeraus- ja uudisrakentamishanke valmistui kesäl-
lä 2011. Uusina tiloina taloon saatiin asukashuoneita, päiväkeskustilat käsittäen päivätoiminnan tilat ja kuntosalin sekä Intalan olohuoneen. Uudistuneiden tilojen myötä tul-
leita toimintamahdollisuuksia ollaan käynnistämässä. Virikkeellistä ja kuntouttavaa toimintaa tullaan tarjoamaan niin kotona asuville vanhuksille kuin kunnan palveluasun-
noissa ja laitoshoidossa oleville vanhuksille. (Ikäihmisten Palveluopas 2011, 2.)

6.1 Kotona asumista tukevat palvelut

Vanhuspolitiikan tavoite Suomessa on ikääntyvien toimintakyvyn edistäminen ja itse-
näinen elämä. Tavoitteena on, että mahdollisimman moni ikäihminen voi elää omassa
kodissaan. Kotona asumista tuetaan erilaisilla sosiaali- ja terveystalvueluilla. Samoin
apuna käytetään erilaisia apuvälineitä, uutta teknologiaa ja asunnon esteettömyyden
parantamista. Myös vanhuksen toimintakykyä pidetään yllä ja parannetaan riittävän
varhaisella ja kuntouttavalla toiminnalla, joka edesauttaa kotona selviytymistä. (Sosiaa-
lihuolto Suomessa i.a.) Kotihoidolla tarkoitetaan sellaista palvelua ja hoitoa, jossa koto-
na asuva on suurimman osan vuorokaudesta erilaisten palveluiden piirissä omassa ko-
dissaan. Kotihoitoon kuuluvat kotipalvelu ja tukipalvelut sekä kotona tapahtuva sai-
raanhoito ja terveydenhuollon ehkäisevä työ. Kotipalvelun käytön yleisimpiä perusteita
ovat kotona asuvan heikentynyt toimintakyky, yksin tai puutteellisessa asunnossa asu-
minen tai tukihenkilöiden vähyys. (Ronkainen, Ahonen, Backman & Paasivaara 2002,
100–101.) Kotipalvelu sisältää henkilökohtaiseen hoivaan ja huolenpitoon sekä jokapäi-
väiseen elämään kuuluvissa asioissa avustamista. Tällaista on ruuan valmistus, henkilö-

kohtaisen hygienian hoidossa avustaminen tai sosiaalisen kanssakäymisen edistäminen. (Paasivaara ym. 2002, 50.)

Jokioisilla kotihoito tukee vahvasti ikäihmisen kotona asumista. Kotihoidon palveluiden päivittäisiä käyntejä voidaan tehdä 1–5 kertaa vuorokaudessa yhden asiakkaan luokse. Kotihoidon tukipalveluiden tarkoituksena on tukea asiakkaan omatoimista suoriutumista kodissaan mahdollisimman pitkään. Tukipalveluista yleisimmin käytettyjä ovat ateriapalvelu, kuljetuspalvelu, päivätoiminta, tilapäinen kotipalvelu ja kotisairaanhoido. Päivätoimintaa on ollut mahdollista laajentaa vuosien 2010–2011 aikana valmistuneiden toimitilojen johdosta. Jokioisilla kotona asumista tuetaan myös omaishoidon tuella. Ikäihmisten kotona asumista edesauttavat tarvittavat asunnon muutostyöt, joiden rahoituksesta vastaa asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA. Korjauksen tavoitteena on toimintamahdollisuuksien paraneminen kotioloissa. Korjattavia kohteita voivat olla esimerkiksi peseytymis- ja saniteettitilojen rakentaminen, LVIS-järjestelmien parantaminen, rakennuksen lämmöneristyksen ja tiiviyyden parantaminen tai esteettömyyttä parantavat toimenpiteet. Kela antaa etuuksia kotona asumisen tueksi. Eläkkeensaajan hoitotuki, eläkkeensaajan asumistuki ja takuueläke ovat yleisimmät etuudet, joita kotona asuva voi saada. (Ikäihmisten palveluopas 2011, 8, 10, 12–15.)

6.2 Tehostettu palveluasuminen sekä laitoshoido

Tehostettu asumispalvelu tarkoittaa kokonaisvaltaista hoitoa ja huolenpitoa sekä ikään-tyneiden tarpeista lähtevää hyvää hoitoa. Tavallisessa palveluasumisessa ikäihminen saa tarvitsemaansa apua, tukea ja palveluita itsenäisen asumisen mahdollistamiseksi. Tehostetussa palveluasumisessa hoiva-apu on ympärivuorokautista. Sekä tavallisen että tehostetun palveluasumisen yksilöllinen avuntarve määritellään hoitosuunnitelmassa. Tehostettu palveluasuminen on kohdennettu ikään-tyneille, joiden fyysinen, kognitiivinen tai sosiaalinen toimintakyky on selvästi heikentynyt. Tällaisia henkilöitä voivat olla esimerkiksi keskivaikeasti tai vaikeasti dementoituneet henkilöt. (Paasivaara ym. 2002, 50–51.) Kela on hyväksynyt tehostetun palveluasumisen avohoidon yksiköksi. Asukas maksaa siinä erikseen asumisestaan ja käyttämistään palveluista. Asukkaalla on mah-

dollisuus hakea Kelalta asumistukea asumiskustannuksiinsa. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2008b.)

Laitoshoito on perinteisesti tapahtunut vanhainkodeissa ja terveyskeskusten pitkäaikashoidon osastoilla. Hoitoon sisältyy kokonaisvaltainen asiakkaan hoito ja huolenpito, lääketieteellinen hoito ja moniammatillinen kuntoutus. (Paasivaara ym. 2002, 50–51.) Keskeistä ikäihmisten laitoshoidossa on, että ikääntyneen henkilön oikeuksia kunnioitetaan. Hoito laitoksessa tulee suunnitella yksilöllisesti. Lähtökohtana laitoshoidolle tulee olla ikääntyneen eletty elämä. Laitoshoidossa tulee varmistaa ikääntyneen välitön avunsaaminen, päätöksentekoon osallistuminen ja hienovarainen kohtelu. Kaiken tämän turvaa henkilöstön määrä ja laatu. Ikääntyneen ihmisen elämänlaadun turvaamisessa tulee nähdä omainen voimavarana, myös laitoshoidossa. (Voutilainen, Backman & Paasivaara 2002, 115–120.) Nykyään pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevia henkilöitä on vähemmän kuin ennen, mutta he ovat toimintakyvyiltään ja terveydeltään entistä heikompia (Vallejo Medina, Vehviläinen, Haukka, Pyykkö & Kivelä 2005, 47). Raja tehostetun palveluasumisen ja laitoshoidon välillä on osittain hämärä (Paasivaara ym. 2002, 50).

Jokioisten kunnan laitoshoito on keskittynyt Palvelukeskus Intalankartanoon. Peruskorjaus ja uudisrakentamisen jälkeen siellä voi saada lyhytaikaista sekä pitkäaikaista laitoshoidoa yhdellä osastolla, jossa on 20 hoitopaikkaa. (Ikäihmisten palveluopas 2011, 19.) Pitkäaikaislaitoshoidossa olevien asukkaiden vähentyessä paikat muutetaan lyhytaikaispaikoiksi (Outi Uosukainen, henkilökohtainen tiedonanto 16.11.2011).

Jokioisten kunnan tehostetun palveluasumisen suurin yksikkö, Palvelukeskus Intalankartano, valmistui peruskorjaus- ja uudisrakentamisprojektin jälkeen kesällä 2011. Palveluasumisessa on kolme yksikköä, joissa kussakin on 15–19 yksiötä. Täysin uutena yksikkönä valmistui toinen muistisairaille tarkoitettu asumisyksikkö. Kaikissa Palvelukeskus Intalankartanon yksiköissä on ympärivuorokautinen hoito. (Outi Uosukainen, henkilökohtainen tiedonanto 16.11.2011.) Opintien Palvelutalossa on 12 palveluasuntoa. Henkilökunta on siellä tavattavissa aamu seitsemästä ilta yhdeksään. Kumpaankin asumisyksikköön on jatkuva hakumahdollisuus. (Ikäihmisten palveluopas 2011, 5.)

6.3 Terveyspalvelut

Kuntien tarjoamat terveyspalvelut perustuvat kuntalakiin (365/95), kansanterveyslakiin (66/72) ja erikoissairaanhoidolakiin (10622/89). Laissa veloitetaan kuntia hoitamaan lakisääteiset tehtävät itse, yhteistyössä muiden kuntien kanssa tai hankkimalla palvelut muualta. Kuntien on myös pidettävä huolta kansanterveystyöstä ja ihmisen kotipaikkakunnan on huolehdittava siitä, että henkilö saa tarpeellisen erikoissairaanhoidon. (Vallejo Medina ym. 2005, 45.)

Jokioisten kunnan ikäihmisille tarkoitettujen terveyspalvelujen tuotetaan Forssan seudun terveydenhuollon kuntayhtymän kautta. Jokioisilla on oma terveyskeskus ja hammashoitola sekä neuvolapalvelut. Syksyllä 2011 alkoivat Jokioisten terveyskeskuksen laajennus- ja saneeraustyöt. Suunniteltu valmistuminen on syksyllä 2012. Väliaikaiset palvelut jokioislaiset saavat omilta lääkäreiltään Forssasta. (Ikäihmisten palveluopas 2011, 28.)

6.4 Seurakunnan toiminta ja palvelut ikäihmisille

Kirkon järjestysmuodosta ja hallinnosta säädetään kirkkolaisissa. Suomen evankelis-luterilainen kirkko jakaantuu yhdeksään hiippakuntaan. Jokaista johtaa piispa. Kokonaiskirkkoa johtaa arkkipiispa. Hiippakunnat on jaettu rovastikuntiin, joihin kuuluu 3–13 seurakuntaa. Suomessa on noin 450 paikallisseurakuntaa. Niiden toimintaan sisältyvät ihmiselämän kaikki ikävuodet. Keskeiset kirkon toiminnot liittyvät kirkollisten toimittamiseen, kristillisen kasvatukseen ja opetuksen hoitamiseen, sielunhoitoon, diakoniaan ja lähetystyöhön. Diakonia on työtä muun muassa vanhusten parissa. Diakoniatoiminnassa on tilaa niin vapaaehtoistyöntekijöille, jumalanpalvelukseen osallistujille kuin erilaisiin toiminnallisiin ryhmiin kuuluville ikäihmisille. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.)

Jokioisten evankelis-luterilaisessa seurakunnassa diakoniatyön keskipiste ovat eläkeläisten kerhot, jotka kokoontuvat viikoittain. Kyläkunnan kerho kokoaa noin 20 ja keskustajaman kerho noin 50 vanhusta kerran viikossa koolle yhteiseen toimintaan ja ruokailuun. Vanhuksille järjestetään yhteisiä ikävuosisyntymäpäiväjuhlia sekä retkiä vuosittain. Kotikäyntityö sekä diakonisessa että onnittelukäyntimuodossa on vireää. Vierailuja

tehdään lisäksi Palvelukeskus Intalankartanoon ja muihin paikkakunnalla oleviin hoiva-
palveluyrityksiin. Kehitysvammaisille on oma kerhonsa. (Ikäihmisten palveluopas
2011, 26; Tuija Haapanen, henkilökohtainen tiedonanto 15.12.2011.)

7 PALVELUOPPAAN TUOTTAMINEN

Sosionomi-diakoniopintoihin kuului opinnäytetyön tekeminen. Keväällä 2011 tehdessäni opintojeni erästä esseestä löysin Jokioisten kunnan ikäihmisten palveluoppaan vuodelta 2007. Tarvitsemani tiedot olivat vanhentuneet oppaassa. Mieleepi tuli ajatus, että voisin päivittää oppaan, niin tuleva tiedon hakija saisi ajantasaista tietoa. Otin yhteyttä kunnan sosiaalitoimeen, ja minut ohjattiin vanhustyönjohtajan puheille. Hänen kantansa oppaan laatimiseen oli myönteinen. Varmistin vielä koulun puolelta, että tämä on sopiva opinnäytetyön muoto. Vastauksen saatuaani ryhdyin valmistelemaan toiminnallista opinnäytetyötä, jonka produktina valmistuisi ikäihmisten palveluopas Jokioisten kuntaan.

7.1 Toiminnallinen opinnäytetyö

Opinnäytetyö voidaan toteuttaa ammattikorkeakouluissa pääsääntöisesti kahdella tavalla. Opiskelija voi toteuttaa joko tutkimuspainotteisen tai kehittämispainotteisen opinnäytetyön. Opinnäytetyössä on keskeistä tutkimuksellinen ote ja kehittämisen näkökulma. (Diakonia-ammattikorkeakoulu 2010, 32.) Sen tulisi olla työelämälähtöinen, käytännönläheinen ja riittävällä tasolla alan tietojen ja taitojen hallintaa osoittava. Kehittämispainotteisesta työstä käytetään myös nimitystä toiminnallinen opinnäytetyö. Sen tavoitteena on käytännön toiminnan ohjeistaminen, opastaminen, toiminnan järjestäminen tai järjeistaminen. Toiminnallisessa opinnäytetyössä yhdistyvät sekä käytännön toteutus että sen raportointi. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 9–10.) Kehittämispainotteiset opinnäytetyöt ovat joko produktioita tai kehittämishankkeita. Produktion tarkoitus on tehdä joku tuotos tai palvelu tietylle käyttäjäryhmälle. Se voi myös kehittää työvälineitä käytännön toimintaan. Produktio voi olla käytännön työhön liittyvä ohjeistus tai opastus, esimerkiksi palveluopas. (Diakonia-ammattikorkeakoulu 2010, 33–34.)

7.2 Palveluopas palveluohjauksen työvälineenä

Palveluohjauksessa kootaan palvelut asiakkaan tueksi ja lievennetään palvelujärjestelmän hajanaisuuden haittoja. Palveluohjauksella tarkoitetaan asiakaslähtöistä ja asiakkaan etua korostavaa työmenetelmää. (Eloranta & Punkanen 2008, 181.) Tavoitteena toiminnassa on tunnistaa asiakkaan yksilölliset tarpeet ja järjestää asiakkaalle hänen tarvitsemansa palvelut ja tuki. Yksilölle tehtävän palveluohjauksen keskeinen sisältö on neuvonta, koordinointi ja asianajo, joihin liittyy palvelujen tarpeen yksilöllinen arviointi, suunnittelu ja voimavarat. (Sosiaali- ja terveysministeriö, Suomen Kuntaliitto 2008, 151.) Palveluohjaaja koordinoi asiakkaalle palveluita yli hallinnollisten organisaatioryhmien. Hänen tehtävänä on löytää kotihoidon asiakkaille oikeita ja sopivia palveluita ja seurata asiakkaan tilanteen kehittymistä. (Eloranta & Punkanen 2008, 181–182.) Kuntalaisille tulee tiedottaa vuosittain palveluista, joita kunta tarjoaa ikäihmisilleen. Palveluopas on yksi mahdollisuus tähän tiedottamiseen. (Ikäihmisten palveluopas 2004, 1.)

7.3 Palveluoppaan laatiminen

Jokioisten kunnan ikäihmisten palveluoppaan laatiminen käynnistyi huhtikuussa 2011, jolloin otin yhteyttä kunnan sosiaalihoitajaan ja tarjosin mahdollisuutta päivittää vuoden 2007 ikäihmisten palveluoppaan. Toukokuussa tapasin vanhustyöjohtajan ensimmäistä kertaa. Hän totesi oppaan päivityksen tarpeen olevan ajankohtainen lisä, että oppaasta tulee täysin uusi. Tapaamisessa sovimme alustavan aikataulun oppaan valmistumiseen asti. Totesimme myös vanhusneuvoston olevan hyvä taustatuki oppaan laadinnalle. Sen jäseniin otin yhteyttä kirjeitse kunnan palveluosaajan välityksellä (liite 1).

Kesäkuukausien aikana työskentelin sovittujen asioiden mukaisesti. Työskentely oli työntäyteistä puurtamista tietokoneen ja puhelimen äärellä, tietojen etsimistä internetistä ja yksityisiltä ihmisiltä sekä tekstin kirjoittamista puhtaaksi. Työn edetessä eri-ikäiset henkilöt lukivat tuotosta ja antoivat arvokkaita kommentteja niin ulkoasusta, tietojen oikeellisuudesta kuin ehdotuksia oppaan sisällöksi.

Syksyn ensimmäisessä tapaamisessa vanhustyönjohtajan kanssa luimme siihen asti kirjoitetun tekstin läpi tehden siihen korjauksia, tarkennuksia ja lisäyksiä. Yhteistyö hioutui yhä joustavammaksi, mitä enemmän tapasimme toisiamme ja työskentelimme yhdessä. Opintojen opinnäytetyöverstaassa saamat vertaisarviot työstä olivat tärkeitä. Ohjaavilta opettajilta sai tarpeellisia lisäyksiä työhön. Niiden johdosta tein tarkennuksia esille tulleista asioista. Syyskuun alussa lähetin painotaloon tarjouspyynnön, jonka vanhustyönjohtaja hyväksyi. Olin yhteydessä painotalon henkilökuntaan valokuvien, piirrosten ja tekstin ulkoasun suunnittelemiseksi. Syksyn aikana sain hoidetuksi valokuvauksen ja piirrookset osittain ulkopuolisten henkilöiden avustuksella.

Ikäihmisten oppaan ollessa hiomista vaille valmis sen luki läpi eräs oppaan tuleva kohderyhmän henkilö. Häneltä sain monia arvokkaita kommentteja. Muutosten jälkeen lähetin Word-tiedoston pintapainajalle, joka asemoi ja muunsi tekstimuodon painokelpoiseksi. Samoin hän teki ideoideni pohjalta kaksi versiota oppaan kanneksi. Kävin hänen kanssaan läpi valmistuneen vedoksen palveluoppaasta. Myös vanhustyönjohtaja tarkisti vedoksen. Antamiemme korjausehdotusten jälkeen painotalo valmisti 650 kappaletta ikäihmisten palveluopasta (liite 2).

Marraskuussa hain painotuotteet ja postitin oppaan kaikille jokioislaisille 75-vuotiaille ja vanhemmille henkilöille. Osoitteet sain vanhustyönjohtajalta väestörekisteristä otettuna. Vanhustyönjohtaja toimitti oppaan palvelutalojen asukkaille. Opasta on myös jaossa muille kuin kohderyhmälle kunnanvirastossa, sosiaalitoimistossa, kirkkoherranvirastossa ja diakoniatoimistossa. Opas siirrettiin myös kunnan verkkosivuille osoitteeseen <http://www.jokioinen.fi/Suomeksi/Ikaihmiset/Palveluopas>.

Palveluoppaan työskentelyn aikana tapasin vanhustyönjohtajaa kuusi kertaa ja sähköpostitse olimme yhteydessä useasti. Työskentely hänen kanssaan oli joustavaa ja toimivaa. Vanhustyön neuvoston kokouksissa olin mukana kolme kertaa saaden jäsenten mielipiteitä palveluoppaasta. Oppaan työstäminen vaati paljon hiomista. Tässä suurena apuna olivat henkilöt, jotka jaksoivat lukea opasta ja antoivat hyviä kommentteja. Asiasisällön tarkistamisessa vanhustyönjohtaja ja kotihoidon toimistos sihteeri olivat korvaamattomia. Tuleva oppaan käyttäjä antoi arvokkaita ehdotuksia kieliasun muotoilemisesta ikäihmisille paremmin luettavaan muotoon. Oppaan piirroksista vastannut nuori hoiti piirrookset ideoideni pohjalta. Päivätoiminnan ohjaaja hoiti lupa-asiat kuvattavien vanhusten kanssa. Valokuvauksen kanssani hoiti aviomieheni. Painotalon pintapainaja

omalla ammattitaidolla ratkaisi käytännön teknisiä asioita ja antoi viime hetkellä idean oppaan koon ratkaisemiseksi. Painotalon myyntipäällikön kanssa oppaassa käytettävien paperien valinta tapahtui ammattitaitoisesti toiveideni mukaan.

7.4 Palveluoppaan rakenne

Ikäihmisten palveluoppas Jokioisten kunnan vanhustyöhön haluttiin tehdä mahdollisimman palvelevaksi niin asiakkaita kuin heidän omaisiaankin ajatellen. Suunnitteluvaiheessa mietimme yhdessä vanhustyönjohtajan kanssa niin oppaan kokoa, tekstin tyyliä ja kokoa kuin paperilaatua. Päädyimme painotalon myyntipäällikön ehdotuksessa sisukseen G-Print 100g/m² -paperilaatuun. Valinta perustui siihen, että kyseiseen paperilaatuun on helppo kirjoittaa omia muistiinpanoja. Oppaan tarkoituksena on myös olla omien muistiinpanojen paikka. Kanteen valitsimme MultiArt Silk 150g/m² -paperin. Halusimme oppaan ulkoasusta edustavan näköisen, joka voi ansiokkaasti olla kunnan julkaisu. Toiveena oli tehdä mahdollisimman suurikokoinen opas. Vanhusneuvoston ehdotuksena oli A4-koko. Edellinen opas koettiin liian pieneksi, koska se oli A5-kokoa. Oppaan tekijöiden mielestä A4-koko oli liian suuri edustamaan kunnan opasjulkaisuja. Pintapainajan ehdotuksesta päädyimme kokoon B5, joka on edellä mainittujen kokojen puolivälistä. Tekstin ulkoasusta ja fontista pintapainaja antoi ideoita. Painoasussa käytettiin tehokeinona vain puolilihavaa tekstiä harkitusti. Tekstin tyyli on Times New Roman, joka on selkeä ulkoasultaan. Otsikot haluttiin hiukan suuremmalla ja erilaisella fontilla kuin teksti. Oppaassa on 36 sivua ja kannet.

Palveluoppaan asiajärjestyksestä oli kaksi eri toivetta. Toinen oli aakkosellinen asioiden eteneminen ja toinen teemoittain eteneminen. Päädyimme aakkoselliseen oppaaseen, koska totesimme, että teeman alle saattoi tulla vain yksi asia, mikä ei mielestämme edesauta oppaan luettavuutta. Oppaan alkuun laadittiin sisällysluettelo, joka auttaa asian löytämistä oppaasta.

Opas alkaa esittelyllä otsikoilla Lukijalle ja Jokioisten kunnan vanhustyön ohjelma. Näiden tietojen avulla selvitetään, mikä ja miksi tämä opas on. Samoin kerrotaan periaatteellisia asioita Jokioisten kunnan vanhustyöstä. Tämän jälkeen esitellään aakkosjär-

jestyksessä muun muassa kunnan, seurakunnan, Kelan ja yksityisen sektorin palveluita jokioislaisille ikäihmisille. Oppaan loppuun on listattu jokioislaisten yhdistysten yhteystietoja sekä yksityisiä hoiva-alan yrityksiä Jokioisilla. Paikallisten yritysten ottamista oppaaseen rajattiin. Oppaan loppuun jätettiin sivut henkilön omille muistiinpanoille. Tärkeä asia ikäihmisille on turvallinen asuminen ja eläminen. Tämän johdosta etsittiin eri oppaista ohjeita ja liitettiin tärkeäksi havaittuja ohjeita listaan. Lopuksi lisättiin hätäkeskuksen ja myrkytyskeskuksen puhelinnumerot näkyviin. Läheisen puhelinnumeron jokainen voi täyttää itse. Oppaan sivuille luettavuutta lisäämään valittiin sivun teemaan liittyviä kuvia harkitusti. Kuvat antoivat samalla keveyttä muuten niin tekstipainotteiseen oppaaseen. Tekstisivut rakennettiin niin, että yhdellä sivulla oleva asia esitellään lyhyesti ja selkeästi. Sivun lopussa on henkilön tai toimiston yhteystiedot, josta saa lisätietoja asiasta. Jokaisesta mahdollisesta asiasta on nettiosoite samoin kuin henkilöiden sähköpostiosoitteet. Näillä tiedoilla palvellaan lähinnä ikäihmisen omaisia, jotta he voivat etsiä tietoa ja ottaa yhteyttä tarvittaessa viranomaisiin ja työntekijöihin.

Oppaan kantta suunniteltiin huolella. Tavoitteena oli edustava ja kutsuva kansiosa. Etukannessa päädyttiin valokuviin juuri remontoitusta Palvelukeskus Intalankartanosta. Tärkeänä pidettiin, että kuvissa oli henkilöitä toimissaan, ei pelkkiä seiniä ja huonekaluja. Kuvat edustavat uusia toimintoja kunnan vanhustyössä: päivätoimintaa ja ikäihmisten kuntosalitoimintaa. Näillä kuvilla saatiin informaatiota mahdolliselle tulevalle käyttäjäkunnalle uusista toiminnoista. Kannen alaosan kuvaksi valittiin kunnan vanhustyön keskeinen kiinteistö, Palvelukeskus Intalankartano, ulkoapäin. Kannen keskellä oleva sydän symboloi sitä asennetta, jolla kunnassa tehdään työtä ikäihmisten parissa. Takakannen puhelinnumerot ja nimet syksyisten lehtien keskellä ovat tarpeelliset. Kunnan vanhustyön numerot ovat olleet osittain väärin paikallisessa puhelinluettelossa. Samoin uusien henkilöiden nimet työtehtävineen ovat vieraita suurelle osalle ikäihmisiä.

7.5 Palveluoppaan arviointia

Palveluopas postitettiin marraskuussa 2011 jokioislaisille ikäihmisille. Ollessani tuoloin harjoittelujaksolla Jokioisten seurakunnan diakoniatyössä oli minulla hyvä mahdollisuus esitellä opasta ja saada siitä käyttäjien arvioita. Toisessa seurakunnan eläkeläisten

kerhossa 100 % osallistujista oli saanut oppaan kotiin ja toisessa kerhossa lähes kaikki. Tämän kerhon nuoremmille ikäihmisille jaoin kerhossa oman oppaan. Suullinen arvio kerholaisilta oli myönteinen niin oppaan koosta, fontin koosta kuin luettavuudesta. Ulkoasu sai paljon kiitosta. Eräs kerholainen kertoi lukeneensa oppaan heti sen saatuaan ja kirjoittaneensa omia muistiinpanoja oppaaseen. Kotikäynneillä lähes poikkeuksetta asiakas otti esiin oppaan. Eräessä paikassa omaishoitaja kertoi, että oppaan tullessa hoidettavalleen koko suku luki sen kiinnostuneena. Omaishoitaja kiitti selkeää ulkoasua, tekstin kokoa ja väljyyttä sivuilla. Samassa paikassa nuorempi omainen kiitteli asiantuntevasta oppaan yleisestä olemuksesta. Yksi omainen kirjoitti sähköpostiviestin oppaasta:

Minusta sen ulkoasu on kaunis ja houkuttelee lukemaan. Se on taitoltaan ja kieliasultaan helppolukuista. Sisällysluettelon aakkosjärjestys on hieno ratkaisu: asiat löytyvät helposti. Samoin yhteystiedot takakannessa. - Tämmöisen toivoisi jokaiseen kuntaan / jokaisen omaisen käyttöön. (Marja Haikara, henkilökohtainen tiedonanto 2.1.2012.)

Kunnan johtavat virkamiehet ottivat oppaan kiitollisina vastaan ja kehuivat sen edustavuutta kunnan muiden oppaiden rinnalla. Intalankartanon ylihoitajan kommentti:

Palveluopas on hyvä, selkeä, ei liikaa asiaa sivulla ja iso fontti (Outi Uosukainen, henkilökohtainen tiedonanto 16.11.2011).

Vanhusneuvoston arviointi oppaasta tammikuun 2012 kokouksessa oli myönteistä. He kiittivät oppaan kokoa, fontin selkeyttä, oppaan rakennetta ja ulkoasun edustavuutta. Palveluohjaaja kertoi saaneensa oppaasta paljon kiitosta. Hän kertoi ikäihmisten omaisten kiitelleen asioiden kattavaa selitystä oppaassa. Vt. kotihoidon päällikkö kertoi:

Käytän jatkuvasti työssäni palveluopasta ja kerron asiakkaille, että tätä kannattaa lukea (Tiina Tuomisto, henkilökohtainen tiedonanto 10.2.2012).

Vanhustyön johtajan kanssa käymässä palveluopasprojektin loppukeskustelussa tuli esille, että usealle vanhukselle oli ollut tärkeää löytää kootusti ja suurella fontilla kunnan vanhustyön puhelinnumerot. Numeroiden sijainti takakannessa oli vanhusten mielestä hyvä paikka. Vanhustyön johtaja oli saanut kiitosta myös netistä löytyvästä oppaasta. Erään vanhuksen tytär Belgiassa oli kiitollisuudella lukenut opasta ja saanut tietoa mahdollisista palveluistaan äidilleen. Vanhustyön johtajalle ei ollut tullut esiin mitään kritiikkiä opasta kohtaan.

Opasta kohtaan on esitetty kolme toivetta. Eräs ikäihminen olisi toivonut löytävänsä oppaasta kunnan palveluasuntojen vuokrahinnat. Toinen toive koski kannen kuvan

työntekijää, joka ei kuulunut kunnan vakituiseen henkilökuntaan. Toive olisi ollut, että uusi ja vakituinen työntekijä olisi ollut kuvassa. Lisäksi vanhusneuvoston jäsen toivoi, että opas olisi jaettu kattavasti jokaiseen talouteen Jokioisilla. Hänen mielestään oppaassa oli esitetty asiat niin hyvin.

8 POHDINTAA PALVELUOPPAASTA JA TYÖPROSESSISTA

Ikäihmisten palveluopas Jokioisten kunnassa valmistui suunnitelmien mukaisesti marraskuussa 2011. Oppaan suunnitteluprosessi alkoi huhtikuussa samana vuonna. Opas oli ajateltu toteutettavaksi kunnan vanhustyön suurprojektin, Palvelukeskus Intalankartanon saneeraus- ja uudisrakennusprojektin, jälkeen. Sosionomi-diakoniopiskelijan tarjous toteuttaa oppaan laadinta sopi kunnan tarpeisiin.

Arvio ikäihmisten palveluoppaasta on kiitettävä. Jokainen asia on pohdittu useammasta näkökulmasta ja useampaan kertaan. Työprosessin aikana useamman henkilön ideoita on kuultu ja hyväksi todetut toteutettu. Valmis produktio on edustava ja asiallinen. Kaksi pientä muutosta olisi voinut tehdä: sivulta 15 olisi voinut jättää kuvan pois ja sivulle 19 olisi voinut lisätä kuvan. Näillä muutoksilla jokainen sivu olisi ollut tasapainoinen.

Palveluoppaan paperiversion heikkoutena on se, että sen päivittäminen on hyvin suuri-
töistä. Palveluopas haluttiin kuitenkin toimittaa paperiversiona, koska suuri osa oppaan kohderyhmästä ei osaa käyttää tietokonetta. Tästä syystä pelkkä pdf-versio oppaasta ei ole riittävä palvelemaan kaikkia kunnan ikäihmisiä tiedon hankinnassa palveluista. Suu-
relle osalle ikäihmisten omaisista tiedon hankinta Internetistä sen sijaan on helppoa. Heitä palvelee Jokioisten kunnan sivuilla oleva linkki palveluoppaaseen.

Edellinen kunnan ikäihmisten palveluopas oli neljä vuotta vanha. Neljän vuoden kulut-
tua on moni oppaan asia muuttunut. Lehdestä on voitu lukea, että jo vuoden 2012 alusta
tulee muutoksia joihinkin oppaassa kerrottuihin tietoihin. Palveluopas on myös Jokiois-
ten kunnan nettisivuilla. Näiden sivujen päivitys on huomattavasti helpompaa kuin pa-
perisen oppaan. Kysymys kuitenkin on, kuka vakituiseen henkilökuntaan kuuluva ottaa
työn hoitaakseen. Työ olisi oppaan asiasisällön mukaisesti palveluohjaajan toimenku-
vaan liitettävissä.

Ikäihmisten palveluoppaan olemuksen ja käytön arviointia on tehty heti oppaan julkai-
semisen jälkeen. Mielenkiintoista olisi selvittää, kuinka paljon opas todellisissa tilan-
teissa auttaa ikäihmistä löytämään oikean palvelun itselleen. Samoin kiinnostavaa olisi

selvittää, miten omaiset löytävät tietoa palveluista Jokioisten kunnan www-sivuilla olevasta palveluoppaasta. Tässä olisi hyvä jatkotutkimuksen aihe.

Opinnäytetyönä Ikäihmisten palveluoppaan valmistaminen Jokioisten kuntaan oli todella mielenkiintoinen ja antoisa. Työskentely vanhustyönjohtajan kanssa oli toimivaa. Projektin aikana pohdittiin paljon erilaisia vaihtoehtoja moneen tekstiin. Lopputuloksessa tuli esiin paras mahdollinen vaihtoehto, joka oli niin vanhustyönjohtajan kuin opinnäytetyötä tekevän opiskelijan valinta. Opiskelija sai etsiä ja vaikuttaa kaikkiin, niin tekstillisiin kuin teknisiin, ratkaisuihin. Työprosessin aikana sai tutkia paljon keskeisiä palveluja, jotka kohdistuvat pääsääntöisesti iäkkäille ihmisille. Opinnäytetyö muodostui opiskelussa olennaiseksi osaksi ammatillisen tiedon ja taidon muodostumista, kehittämistä ja osoittamista, joka on yksi Diakin opinnäytetyön keskeisistä periaatteista. Opinnäytetyön production valmistaminen oli varsin työelämälähtöinen noin kahdeksan kuukauden prosessi. Tämä tuki ja vahvisti varsin hyvin opiskelijan ammatillista kasvua.

LÄHTEET

- Aejmelaeus, Riitta; Kan Suvi; Katajisto Kaija-Riitta & Pohjola Leena 2007. Erikoistu vanhustyöhön. 1.–2. painos. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit Oy.
- Diakonia-ammattikorkeakoulu 2010. 5., uudistettu laitos. Kohti tutkivaa ammattikäytäntöä. Opas Diakonia-ammattikorkeakoulun opinnäytetöitä varten. C katsauksia ja aineistoja 17. Tampere: Diakonia-ammattikorkeakoulu.
- Eloranta, Tuija & Punkanen, Tiina 2008. Vireään vanhuuteen. Helsinki: Tammi.
- Forss, Päivi & Vatula-Pimiä, Marja-Leena 2009. Sosiaalinen turva ja hyvinvointi. Helsinki: Edita Publishing Oy.
- Haapanen, Tuija 2011. Diakoni, Jokioisten seurakunta. Jokioinen. Henkilökohtainen tiedonanto 15.12.
- Haikara, Marja 2012. Omainen, Turku. Sähköpostiviesti 2.1. Vastaanottaja Ulla Lähdekorpi. Tuloste tekijän hallussa.
- Helminen, Pirjo & Karisto, Antti 2005. Vanhustyö muuttuvassa hyvinvointivaltiossa. Teoksessa Eija Noppari & Paula Koistinen (toim.) Laatus vanhustyöhön. Helsinki: Tammi, 9–18.
- Ikäihmisten palveluopas 2004. Jokioinen: Jokioisten kunta.
- Ikäihmisten palveluopas 2011. Jokioinen: Jokioisten kunta.
- Jokioisten kunta i.a. Viitattu 13.4.2012.
<http://www.jokioinen.fi/Suomeksi/Kunta/Yleistiedot>.
- Jokioisten kunnan vanhuspoliittinen ohjelma vuoteen 2010, i.a. Jokioinen: Jokioisten kunta.
- Jokioisten seurakunta i.a. a. Viitattu 19.12.2011.
www.jokioinen.fi/Suomeksi/Ikaihmiset/Seurakunta.
- Jokioisten seurakunta i.a. b. Jokioisten seurakunnan strategia. Viitattu 14.12.2011.
http://www.jokioinen.fi/Suomeksi/Ikaihmiset/Seurakunta/Strategia_2009.
- Kettunen, Terttu; Ihalainen, Jarmo & Heikkinen, Hannele 2001. Monimuotoinen sosiaaliturva. Helsinki: WSOY.
- Kirkon vanhustyön strategia 2005. Usko, toivo ja rakkaus – voimavaraksi vanhuudessa. Suomen ev.lut. kirkon keskushallinto. Sarja C 2005:5. Helsinki: Kirkkohallitus.

- Lyytikäinen, Matti 2002. Vanhuspalvelujen muuttuva kenttä. Teoksessa Gustaf Molander & Leena Multanen (toim.) Muutoskaipuusta tulevaisuuden luomiseen. Tavoitteena onnistunut vanhustyö. Helsinki: Työterveyslaitos, 21–28.
- Paasivaara, Leena; Nikkilä, Juhani & Voutilainen Päivi 2002. Saumattomuus – palvelujen kirjosta yksilölliseksi kokonaisuudeksi. Teoksessa Voutilainen, Päivi; Vaarama, Marja; Backman Kaisa; Paasivaasa, Leena; Eloniemi-Sulkava, Ulla & Finne-Soveri, U. Harriet (toim.) Ikäihmisten hyvä hoito ja palvelu. Opas laatuun. Stakes. Oppaita 49. Helsinki: Gummerus, 49–56.
- Palvelukeskus Intalankartanon avopalveluhanke i.a. Jokioinen: Jokioisten kunta.
- Ronkainen, Raili; Ahonen, Sari; Backman, Kaisa & Paasivaara Leena 2002. Kotipalvelu kotihoidon kivijalkana. Teoksessa Päivi Voutilainen; Marja Vaarama; Kaisa Backman; Leena Paasivaara; Ulla Eloniemi-Sulkava & U. Harriet Finne-Soveri (toim.) Ikäihmisten hyvä hoito ja palvelu. Opas laatuun. Stakes. Oppaita 49. Helsinki: Gummerus, 100–105.
- Sarvimäki Anneli, 2010. Ikäinstituutti. Voiko vanhus olla hyväkuntoinen? Viitattu 29.12.2010. <http://www.ikainstituutti.fi/sitenews/view/-/nid/24/ngid/3/>.
- Sarvimäki, Anneli & Heimonen, Sirkkaliisa 2010. Ikääntymisen, vanhuuden ja vanhus-ten palvelujen nykytila. Teoksessa Anneli Sarvimäki, Sirkkaliisa Heimonen & Anna Mäki-Petäjä-Leinonen (toim.) Vanhuus ja haavoittuvuus. Helsinki: Edita Prima, 13–32.
- Seppänen, Marjaana & Koskinen, Simo 2010. Ikääntymispolitiikka. Teoksessa Pauli Niemelä (toim.) Hyvinvointipolitiikka. Helsinki: WSOYpro Oy, 388–414.
- Sivistyssanakirja, i.a. Viitattu 29.12.2011. <http://suomisanakirja.fi/ik%C3%A4ihminen>.
- Sosiaalihuolto Suomessa. i.a. Viitattu 29.12.2011. http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=39503&name=D_LFE-7157.pdf.
- Sosiaali- ja terveysministeriö. 2008a. Ikäihmisten palvelujen laatusuosituksset. Viitattu 13.12.2011. http://www.stm.fi/julkaisut/nayta/_julkaisu/1063089#fi.
- Sosiaali- ja terveysministeriö. 2008b. Ikäihmisten palvelujen laatusuosituksset, koko julkaisu. Viitattu 3.1.2012. http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=28707&name=D_LFE-3672.pdf&title=Ikaihmisten_palvelujen_laatusuositus_fi.pdf.

- Sosiaali- ja terveysministeriö, Suomen kuntaliitto 2001. 4. painos. Ikäihmisten hoitoa ja palveluja koskeva laatusuositus. Oppaita 2001:4. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö, Suomen Kuntaliitto.
- Sosiaali- ja terveysministeriö & Suomen kuntaliitto 2008. Ikäihmisten palvelujen laatusuositus. 2. muuttumaton painos. Julkaisuja 2008:3. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö, Suomen Kuntaliitto.
- Suomen evankelisluterilainen kirkko. i.a. Viitattu 29.12.2011. <http://evl.fi/EVLfi.nsf/Documents/717BB4753ACFFC7CC2256FEA003A2A73?OpenDocument&lang=FI>.
- Tuomisto, Tiina 2012. Vt. kotihoidon päällikkö, Jokioisten kotihoito. Jokioinen. Henkilökohtainen tiedonanto 10.2.
- Uosukainen, Outi 2011. Ylihoitaja, Palvelukeskus Intalankartano. Jokioinen. Henkilökohtainen tiedonanto 16.11.
- Vaarama, Marja & Ahonen, Sari 2002. Sosiaalityö ikäihmisten parissa. Teoksessa Päivi Voutilainen; Marja Vaarama; Kaisa Backman; Leena Paasivaara; Ulla Eloniemi-Sulkava & U. Harriet Finne-Soveri (toim.) Ikäihmisten hyvä hoito ja palvelu. Opas laatuun. Stakes. Oppaita 49. Helsinki: Gummerus, 59–64.
- Vallejo Medina, Aila; Vehviläinen, Sirpa; Haukka, Ulla-Maija; Pyykkö, Virpi & Kivelä Sirkka-Liisa 2005. Vanhustenhoito. 1. painos. Helsinki: WSOY.
- Vilka, Hanna & Airaksinen Tiina 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi.
- Voutilainen, Päivi; Backman Kaisa & Paasivaara Leena 2002. Hyvän laitoshoidon tunnusmerkit. Teoksessa Päivi Voutilainen; Marja Vaarama; Kaisa Backman; Leena Paasivaara; Ulla Eloniemi-Sulkava & U. Harriet Finne-Soveri (toim.) Ikäihmisten hyvä hoito ja palvelu: Opas laatuun. Stakes. Oppaita/ Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus; 49. Saarijärvi: Gummerus, 115–121.

LIITE 1 Kirje vanhusneuvostolle

Vanhusneuvoston jäsenille

toukokuu 2011

Olen Ulla Lähdekorpi Jokioisilta ja opiskelen sosionomi-diakoniksi. Opin-
näytetyönäni päivitän Jokioisten kunnan Ikäihmisten Palveluopasta vanhus-
työnjohtaja Merja Toivosen opastuksella. **Nyt pyydänkin ideoita ja aja-
tuksia avukseni siihen, millaisia asioita koette tärkeäksi tiedottaa kun-
nan palveluoppaassa, jotta se parhaalla mahdollisella tavalla palvelisi
kuntamme iäkkäitä henkilöitä ja heidän omaisiaan.** Toivon, että kirjaisit
niitä tähän muistiin ja seuraavassa Vanhusneuvoston kokouksessa toisit
asiat tietooni.

Avustanne Kiittäen

Ulla Lähdekorpi, sosionomi-diakoniopiskelija

Tärkeitä asioita uuteen Ikäihmisten Palveluoppaaseen:

LIITE 2 Ikäihmisten palveluopas, Jokioisten kunta

IKÄIHMISTEN PALVELUOPAS

Jokioisten kunta

Sisällys

LUKIJALLE	36
JOKIOISTEN KUNNAN VANHUSTYÖN OHJELMA	37
APUVÄLINEET JA HOITOTARVIKKEET	38
ASIAKKAAN JA POTILAAN OIKEUDET	39
SOSIAALI- JA POTILASASIAMIES	39
ASUMISPALVELUT	40
ASUNNON MUUTOSTYÖT	41
ASUNNON MUUTOSTYÖT VAMMAISPALVELULAIN MUKAAN	42
EDUNVALVONTA	43
FYSIOTERAPEUTTI	44
KELAN ETUUKSIA KOTONA ASUMISEN TUEKSI	45
KIRJASTO	46
KOTIHOITO	47
KOTIHOIDON TUKIPALVELUT	48
KOTIHOIDON TERVEYDENHOITO	51
KOTITALOUSVÄHENNYS VUONNA 2011	52
KUNTOSALI IKÄIHMISSILLE.....	53
LAITOSHOITO	54
OMAISHOIDON TUKI	55
PALVELUSETELI.....	56
PALVELUTARPEEN ARVIOINTIA.....	58
PÄIVÄTOIMINTA.....	60
RINTAMAVETERAANIEKUNTOUS	61
SEURAKUNTA	62
SOTAINVALIDIEN AVUSTAJATOIMINTA	63
TERVEYSASEMA.....	64
TERVEYDENHUOLLON MAKSUKATTO	65
TERVEYSLIIKUNTAA IKÄÄNTYVILLE	67
VANHUSNEUVOSTO	68
YHDISTYSTEN YHTEYSTIETOJA JOKIOISILLA	69
YKSITYISET HOIVA-ALAN YRITYKSET JOKIOISILLA.....	70
TURVALLISUUTTA KOTIIN.....	71
PALVELUKESKUS INTALANKARTANON YHTEYSTIEDOT	72

LUKIJALLE

Kädessäsi on päivitetty Jokioisten kunnan ikäihmisten palveluopas, jossa on ajantasaista tietoa Jokioisten kunnan, seurakunnan, Kelan ja yksityisen sektorin tarjoamista palveluista jokioislaisille ikäihmisille.

Sosiaali- ja terveysministeriö ja Suomen Kuntaliitto ovat antaneet vuonna 2008 ikäihmisten palveluja koskevan laatusuosituksen. Tämän suosituksen hengen mukaisesti Jokioisten kunnan vanhustyön ohjelman tavoitteena on tukea ikääntyvien ihmisten toimintakykyä ja kotona asumista.

Väestön ikärakenteen muuttuessa on huomioitava entistä iäkäämmän väestön tarpeet. Tämän tulee ulottua kaikille kunnan toimialueille, ei pelkästään sosiaali- ja terveydenhuollolle. Ehkäisevään ja toimintakykyä ylläpitävään toimintaan tulee kunnassa panostaa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Esteetön asuinympäristö ja kotona asumisen tukeminen ovat ensisijaisia tavoitteita.

Tämän palveluoppaan **tavoitteena** on, että se voisi **olla auttamassa jokioislaisia ikäihmisiä** löytämään heille sopivia palveluita sekä opastamaan palveluiden saatavuudessa. Oppaan tarkoituksena on antaa myös **ikäihmisen omaiselle tietoa** Jokioisilla tarjolla olevista palveluista.

Tämä palveluopas jaetaan kaikille jokioislaisille yli 75-vuotiaille henkilöille. Kotiin jaettavien palveluoppaiden osoitetiedot on saatu Jokioisten kunnan väestörekisteriohjelmasta.

Palveluopas on valmistunut sosionomi-diakoniopiskelija Ulla Lähdekorven opinnäytetyönä vanhustyönjohtaja Merja Toivosen ohjauksessa syksyllä 2011.

Jätä opas talteen ja tee siihen muistiinpanoja tarpeesi mukaan.

JOKIOISTEN KUNNAN VANHUSTYÖN OHJELMA

Jokioisten kunnan vanhustyön ohjelman tavoitteena on tukea ikääntyvien ihmisten toimintakykyä ja kotona asumista.

Tavoite tarkoittaa, että 90 % 75 vuotta täyttäneistä henkilöistä asuu kotona tai kodinomaisesti palveluasunnoissa tai tuetussa palveluasunnossa. Kun vanhus tarvitsee tuekseen palveluita, järjestetään ne hänen toimintakykynsä ja hoidon tarpeensa edellyttämällä tavalla. Pyrkimyksenä on, että vanhuksen ensisijainen hoitopaikka on mahdollisimman pitkään hänen oma kotinsa. Kotihoidon palveluiden käydessä riittämättömiksi pyritään hänelle järjestämään hoitopaikka asumis- tai laitossyksiköstä.

Jokioisten kunnan suuri hanke Palvelukeskus Intalankartanon saneeraus- ja uudisrakentamisen osalta on päättynyt. Uudistettujen tilojen kautta tulleita toimintamahdollisuuksia käynnistetään parhaillaan. Talo tarjoa niin kotona asuville vanhuksille kuin kunnan palveluasunnoissa ja laitoshoidossa oleville vanhuksille virikkeellistä ja kuntouttavaa toimintaa. Uusina tiloina mainittakoon asukashuoneiden lisäksi päiväkeskustilat, jotka käsittävät päivätoiminnan tilat, ikäihmisten kuntosalin ja Intalan olohuoneen.

Päiväkeskus tukee kotona selviytymistä ja omaishoitajien jaksamista. Ikäihmiset voivat tulla päiväkeskukseen viettämään aikaa, tapaamaan muita ikäihmisiä ja osallistumaan tapahtumiin.

Tiloissa on aloittanut toimintansa jo omaishoitajien ryhmä.

Talo toivottaa vieraat tervetulleiksi!

Vapaaehtoistoiminnasta kiinnostuneet haastetaan ottamaan rohkeasti yhteyttä Intalankartanon työntekijöihin, jotta voidaan yhdessä miettiä sopiva tapa tukea vanhustemme hyvinvointia.

APUVÄLINEET JA HOITOTARVIKKEET

Apuvälineet helpottavat ja lieventävät niitä rajoituksia, joita sairaus tai vamma tuo jokapäiväiseen elämään. Ne ovat suunniteltu helpottamaan liikkumista ja päivittäisiä toimintoja

Apuvälinepalvelusta voi lainata korvauksetta sekä lyhyemmäksi että pidemmäksi aikaa esimerkiksi kävelykeppejä, kyynärsauvoja, kainalosauvoja, kävelytelineitä (2- ja 4-pyöräisiä), pyörätuoleja sekä WC-, pukeutumis- ja peseytymisvälineitä. Lainaamosta löytyy myös polvitukia ja tukiliivejä kokeiltavaksi ja ensiapuluonteeseen tarpeeseen. Apuvälineitä hankittaessa kannattaa kääntyä asiantuntijoiden, esimerkiksi fysioterapeutin, kotihoidon terveydenhoitajan tai terveystieteiden puoleen.

Tiedustelut, ajanvaraus ja neuvonta ma, ti ja to klo 9.00-11.00
Korkeavahan terveysasema, Linikkalankatu 6, Forssa,
p. 03-4191 2870

Hoitotarvikkeita on mahdollisuus saada lääkärintodistuksen perusteella (pitkäaikaissairaat yli 3 kk) maksutta sairauden vaatimiin välttämättömiin tarpeisiin.

Tiedustelut maksuttomien sairaanhoitovälineiden jakelusta p.03-4191 2870

Tarvikejakelu ma, ti ja to klo 12.30-14.30

Diabeteshoitajan ajanvaraus ma-pe 11.00-11.30

ASIAKKAAN JA POTILAAN OIKEUDET SOSIAALI- JA POTILASASIAMIES

Sosiaalihuollon asiakaslain tarkoitus on edistää asiakaslähtöisyyttä, asiakkaan oikeutta hyvään sosiaalihuoltoon sekä asiakkaan ja työntekijöiden sitoutumista yhteisesti sovittuihin asioihin.

Kunnan sosiaalitoimen henkilöstön tulee kiinnittää erityistä huomiota asiakkaan omiin toivomuksiin ja mahdollisuuksiin osallistua häntä koskevien asioiden suunnitteluun, kuten palvelu-, hoito- ja kuntoutussuunnitelmiin.

Asiakkaalla itsellään on pääsääntöisesti oikeus saada tietoja itseään koskevasta asiakirjasta. Hänellä on oikeus nähdä omaa asiaansa koskevat lausunnot ja esimerkiksi sairauskertomuspaperit. Hoitohenkilökunta ei saa antaa tietoja sivullisille ilman asiakkaan kirjallista suostumusta.

Asiakkaalla on oikeus tehdä vapaamuotoinen tai valmiille lomakkeelle tehty muistutus kohtelustaan sosiaalihuollon toimintayksikön vastuuhenkilölle tai johtavalle viranhaltijalle.

Neuvoja voi kysyä Jokioisten kunnan sosiaali- ja potilasasiamieheltä

Maija Heiskanen	postiosoite:	Maija Heiskanen
Forssan sairaala		PL 42
Urheilukentänkatu 9		30101 Forssa
30100 Forssa		

p. 03–4191 4092

s-posti maija.heiskanen@fstky.fi

Ajanvaraus: ti, ke ja to klo 10–11, p. 03–4191 4092 (vaihde 03–41911)

Muistutuslomakkeen voi tulostaa www.jokioistenkunta.fi/ikaihmiset/sosiaalipalvelut/muistutusmenettely

Lomaketta on saatavana myös Jokioisten kunnan sosiaalitoimistossa, Intalankartanossa ja Opintien Palvelutalossa.

ASUMISPALVELUT

Vammaispalvelulain perusteella kunnan on järjestettävä palveluasuminen vaikeavammaiselle henkilölle, joka tarvitsee vammansa tai sairautensa vuoksi jatkuvasti toisen henkilön apua päivittäisissä toiminnoissaan. Palveluasumiseen kuuluvat asunto sekä asumiseen liittyvät palvelut, joita järjestetään tarpeen mukaan.

Sosiaalihuoltolain mukainen palveluasuminen voi olla niin sanottua perusturvapalvelua, jossa asukas selviää kohtalaisen pienellä avulla. Se voi myös olla dementoituneen tai fyysisesti huonokuntoisen tehostettua palveluasumista, jossa henkilökunta on käytettävissä ympäri vuorokauden.

Jokaiselle asukkaalle laaditaan hoito- ja palvelusuunnitelma. Palveluasumisasukas maksaa vuokran, tukipalvelumaksut sekä hoitomaksun.

Vuokraan voi hakea Kelalta asumistukea.

Eläkkeensaajan hoitotukea voi hakea niin palveluasunnossa kuin kotonakin asuva henkilö.

Jokioisten kunnan palveluasunnot

Palvelukeskus Intalankartanossa on 52 tehostetun palveluasumisen asuntoa seuraavissa ryhmäkodeissa:

Lepola 19 asuntoa p. 050–4687 839

Onnela 18 asuntoa p. 050–3819 547

Muistola 15 asuntoa p. 050–4088 866

Opintien Palvelutalossa on 12 palveluasuntoa

(henkilökunta on paikalla klo 7–21) p. 03–4382 300

Lisätietoja ja hakemusten jättäminen

Vanhusten palveluasumiseen haetaan lomakkeella, joita saa Palvelukeskus Intalankartanosta, sosiaalitoimistosta, Opintien Palvelutalosta tai Jokioisten kunnan kotisivuilta osoitteesta:

www.jokioinen.fi/ikäihmiset/intalankartano/lomakkeet

Hakemukset jätetään vanhustyönjohtaja Merja Toivoselle p.050–5925 864

Lisäksi kunnassa on tarjolla vuokra-asuntoja

Kiinteistö Oy Jokioisten vuokra-asunnot,

toimitusjohtaja, isännöitsijä Markku Hakamäki p.050–3819 540

ASUNNON MUUTOSTYÖT

Vanhusten ja vammaisten kotona selviytyminen vaatii joskus asunnon korjaus- ja muutostöitä. Näihin muutostöihin voidaan myöntää avustusta valtion asuntorahaston varoista. Valtio vahvistaa vuosittain talousarviossa tämän määrärahan. Avustusta voi saada ympärivuotisessa asuinkäytössä olevan asunnon korjaus- ja muutostöihin. Tällaisia muutostöitä voivat olla esimerkiksi peseytymis- ja saniteettitilojen rakentaminen, rakennuksen lämmöneristyksen ja tiiviiden parantaminen, LVIS-järjestelmien parantaminen sekä esteettömyyttä parantavat toimenpiteet. Myös vesi- ja jätehuollon sekä sähköistyksen kohtuulliset liittymiskustannukset ovat avustettavia. Kodinkoneista voidaan avustuksen piiriin sisällyttää liedet ja kylmäsäilytyskalusteet.

Avustuksen saamiseen vaikuttaa asukkaan tulot ja varallisuus sekä vammaisuuden taso. Valtio vahvistaa avustuksen saamisen tulo-rajat vuosittain. Avustus on tarkoitettu ensisijaisesti niihin toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen vanhuksen tai vammaisen kotioloissa selviytymisen kannalta. Avustusta voi hakea ympäri vuoden.

Lisätietoja

Ympäristösihteeri

Juha Lemmetty

Keskuskatu 29 A, 31600 Jokioinen

p. 03–4182 254 tai 050–5925 854

s-posti juha.lemmetty@jokioinen.fi

ASUNNON MUUTOSTYÖT VAMMAISPALVELULAIN MUKAAN

Vaikeavammaisille henkilöille kustannetaan vamman tai sairauden kannalta välttämättömät asunnon muutostyöt.

Vammaispalvelulain mukaan sosiaalitoimisto kustantaa kotiin kiinteästi asennettavia laitteita samojen periaatteiden mukaan kuin asunnon muutostöitä. Tällaisia muutostöitä voi olla esimerkiksi oviaukkojen leventäminen, luiskien rakentaminen, WC:n ja pesutilojen rakentamis- ja muutostyöt tai keittiön kalusteiden muutostyöt.

Vammaispalvelulain mukaisia muutostöitä haetaan Jokioisten kunnan sosiaalitoimistosta

Jokioisten sosiaalitoimisto
Keskuskatu 29 A
31600 Jokioinen
p. 03-4182 307, 03-4182 306

EDUNVALVONTA

Edunvalvoja voi olla tarpeen henkilölle, joka ei pysty enää itse hoitamaan omia taloudellisia asioitaan, valvomaan omia etujaan tai hoitamaan omia asioitaan heikentyneen henkisen kyvyn, vaikean sairauden tai korkean iän vuoksi. Maistraatti arvioi sinne osoitetun hakemuksen ja ilmoituksen perusteella tarvitseeko henkilö edunvalvontaa.

Edunvalvontavaltuutus

Edunvalvontavaltuutuksella henkilö voi itse etukäteen järjestää asioidensa hoidon sen varalta, että hän on myöhemmin kykenemätön hoitamaan asioitaan (esim. heikentyneen terveydentilansa vuoksi). Edunvalvontavaltuutus on valtakirja, jossa nimetään tehtävään suostunut henkilö, sekä määritellään asiat, jotka valtuutus kattaa. Esteettömien todistajien tulee allekirjoittaa valtakirja, joka luovutetaan valtuutetulle. Valtuutuksen antaneen henkilön toimintakyvyn heikennyttyä tulee valtuutetun toimittaa valtakirja maistraattiin lääkärintodistuksen kanssa. Maistraatti hoitaa valtuutuksen voimaan.

Edunvalvojana voi toimia henkilön sukulainen, ystävä, muu läheinen tai yleinen edunvalvoja.

Jokioisten kunnan yleinen edunvalvonta toimii Forssa-Loimaan oikeusaputoimistossa

Kartanonkatu 10.A, 30100 Forssa
käyntiosoite: Kartanonkatu 10 A, 3.kerros, Forssa
1.yleinen **edunvalvoja Maija Karhu**
p. 050-3800 410 tai 010-3652 213

2. yleinen **edunvalvoja Milja Rautanen**
p. 050-3800 584 tai 010-362 214

Hakemuksen edunvalvonnan määräämiseksi voi tulostaa
www.maistraatti.fi/holhoustoimi/lomakkeet

FYSIOTERAPEUTTI

Jokioisten kunnan ikäihmisten fysioterapeutti ohjaa ja neuvoa ikäihmisiä ylläpitämään ja parantamaan omaa toimintakykyään. Jokaisella ihmisellä on vastuu siitä, että hän pysyy hyvässä kunnossa ja vireänä. Ihmisen toimintakykyyn kuuluu tasapainoinen mieli, tarpeeksi voimaa, taitoa ja tekniikkaa päivän askareisiin ja mukavia seurusteluhetkiä ystävien kanssa. Oman toimintakyvyn ylläpitäminen on siis tärkeää.

Jokioisten kunnan fysioterapeutin työhön kuuluu

- Kotikäynnin aikainen ohjaus ja neuvonta toimintakyvyn ylläpitämiseksi
- Avustus apuvälineiden arvioinnissa, tilauksessa ja asennuksessa sekä käytön ohjauksessa; katso kohta Apuvälineet
- Miettiä asiakkaan kodin mahdollisia muutostöitä
- Osallistua Palvelukeskus Intalankartanon asukkaan lyhytaikaiseen kuntoutukseen niin, että kotiutuminen sujuu mahdollisimman hyvin
- Ohjata ja neuvoa kotihoidon ja vanhustyön henkilökuntaa kuntouttavassa hoitotyössä

Fysioterapeutin työn toiminnan tavoitteena on asiakkaan kuntouttaminen kokonaisvaltaisesti.

Jokioisten kunnan ikäihmisten fysioterapeutti

Fysioterapeutti

Päivi Niemi

Palvelukeskus Intalankartano

p. 050-4687 385

s-posti: paivi.niemi@jokioinen.fi

FSTKY:n Apuvälinelainaamo

Linikkalankatu 2

30100 Forssa

p. 03-4191 2801

KELAN ETUUKSIA KOTONA ASUMISEN TUEKSI

Eläkkeensaajan hoitotuki

Eläkettä saavan hoitotuen tarkoitus on tukea pitkäaikaisesti sairaan tai vammaisen eläkkeensaajan selviytymistä jokapäiväisessä elämässä, hänen toimintakykynsä ylläpitämistä, kuntoutustaan ja hoitoaan. Tuki korvaa osin myös toimintakyvyn heikentymisestä aiheutuvia kustannuksia.

Hoitotukea maksetaan sekä kotona että palveluasunnossa asuvalle henkilölle. Kela myöntää hoitotuen vain silloin, kun hakijan toimintakyky on heikentynyt vähintään vuoden ajaksi.

Hoitotuki maksetaan erisuuruisena hakijan avuntarpeen ja erityiskustannusten määrän perusteella.

Tämänhetkiset (v. 2011) hoitotuet ovat:

1. Perushoitotuki 57.55e/kk
2. Korotettu hoitotuki 143.27e/kk
3. Ylin hoitotuki 302.96e/kk

Eläkkeensaajan asumistuki

Eläkkeensaajien asumistukea voivat hakea pienituloiset 65 vuotta täyttäneet henkilöt tai alle 65-vuotiaat eläkkeensaajat, jotka asuvat pysyvästi Suomessa vuokra- tai omistusasunnossa. Asumistuen saamiseen ja määrään vaikuttavat asumiskustannukset, perhesuhteet, vuositulo ja omaisuus. Asumistukea voidaan maksaa asumiskustannusten ollessa vähintään 658 e/vuodessa (54.83 e/kuukaudessa).

Eläkkeensaajan asumistukea ei voi saada samanaikaisesti yleisen asumistuen kanssa. Hoitotuki ja asumistuki ovat verotonta tuloa.

Takuueläkkeeseen oikeutetuille eläkeläisille Kela on lähettänyt elokuussa 2011 muistutuskirjeen eläkkeen hakemisesta.

Lisätietoja eläkeasioissa p.020–692 202 ja asumistuki asioissa p.020–692 201, Osoite Rautatienkatu 11, Forssa. Auki klo 9-16

Lisätietoja www.kela.fi

KIRJASTO

Kirjastotilat

Jokioisten kunnankirjasto toimii vuonna 1889 alkujaan kansakouluksi tehdyssä rakennuksessa. Kirjastorakennus peruskorjataan ja laajennetaan 2011–2012. Kirjasto toimii tänä aikana entisissä Nordean tiloissa, Keskuskatu 23 ja palaa syksyllä 2012 uusittuihin kirjastotiloihin.

Kirjasto tulee peruskorjauksen jälkeen tarjoamaan entistä viihtyisämmät tilat. Siellä voi lukea sanoma- ja aikakauslehtiä, opiskella tai vaikkapa tavata tuttuja. Kirjastossa järjestetään myös erilaisia tapahtumia. Näistä saa tietoa henkilökunnalta, lehdistä ja kirjaston Internet-sivuilta.

Kirjastokortti

Kirjastokortti on maksuton. Samalla kortilla voi lainata kaikista Louna-kirjastoista, joihin kuuluvat Jokioisten, Forssan, Humppilan, Tammelan ja Ypäjän kirjastot. Lainat voi myös palauttaa mihin tahansa Louna-kirjastoon.

Lainattavissa on kauno- ja tietokirjallisuuden ohella äänikirjoja, isotekstisiä kirjoja ja selkokirjoja. Lisäksi saatavissa on musiikki- ja elokuvatalenteita, kielikursseja ja aikakauslehtiä.

Aineistoa voi myös varata maksullisesti.

Kirjastossa on maksutta asiakkaiden käytettävissä tietokoneita. Kirjastossa otettavat kopiot ja tietokonetulosteet ovat maksullisia.

Kirjaston kotipalvelu

Kirjasto voi järjestää kotipalvelua henkilöille, jotka eivät vammaan tai muun vastaavan esteen vuoksi voi itse asioida kirjastossa.

Jokioisten kunnankirjasto, p. 03– 4182 420

TERVETULOA KIRJASTOON!

KOTIHOITO

Kotihoidon palvelujen tarkoituksena on tukea asiakkaan toimintakykyä siten, että hän voi asua turvallisesti kotona mahdollisimman pitkään. Kotihoito muodostuu kotipalvelusta, kotisairaanhoidosta ja kotihoidon tukipalveluista.

Kotihoidon palvelu käynnistyy palvelutarpeen arviointikäynnillä asiakkaan kotona. Palvelun lähtökohtana on, että asiakkaan hoito- ja huolenpito vaatii sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön ammattiosaamista. Hoivan ja huolenpidon tarpeen tulee olla toistuvaa, pääasiassa päivittäistä.

Säännöllistä kotihoitoa saavan asiakkaan kanssa laaditaan hoito- ja palvelusuunnitelma, jossa määritellään kotihoidon yksilöllinen toteuttaminen. Kotihoidon käyntejä lisätään tai vähennetään asiakkaan toimintakyvyn mukaan asiakkaan ja/tai kotihoidon työntekijöiden aloitteesta.

Tällä hetkellä kotihoidon päivittäisiä käyntejä voidaan tehdä enintään 4 – 5 käyntiä/vrk/asiakas.

Kotihoito työskentelee viikon kaikkina päivinä klo 7 – 21 välisenä aikana. Henkilökuntaan kuuluu kotihoidon päällikkö, 16 hoitajaa ja 2 sairaanhoitajaa.

Yhteydenotot vanhusten kotihoidosta ja tukipalveluista

vs. kotihoidon päällikkö Tiina Tuomisto p. 050 – 5925 869

kotihoidon toimistos sihteeri Nina Lepistö p. 050 – 3888 841

kotihoidon tiimi klo 7 – 21

p. 050 – 5925 507

KOTIHOIDON TUKIPALVELUT

Kotihoidon tukipalveluiden tarkoituksena on tukea asiakkaiden omatoimista suoriutumista omassa kodissaan mahdollisimman pitkään.

Ateriapalvelu

Ateriapalvelua voi saada henkilö, joka alentuneen toimintakyvyn vuoksi ei pysty itse huolehtimaan päivittäisestä ruuan valmistuksesta. Aterian voi saada kotiin kuljetettuna viitenä päivänä viikossa. Lauantain ja sunnuntain ateriat toimitetaan perjantaina jäädytettyinä. Asiakas voi myös käydä ruokailemassa Palvelukeskus Intalankartanossa tai Opintien palvelutalolla. Kotiin kuljetetun aterian hinta on 7.30e/kpl (hinta v. 2011).

Pyykkipalvelu

Pyykkipalvelua voi saada henkilö, joka ei voi kotonaan vaikeuksitta pestä pyykkiä. Pyykkipalvelu sovitaan hoito- ja palvelusuunnitelmaa tehtäessä. Vaatteiden pesu silityksineen ja kuljetuksineen maksaa 2.60e/kg (hinta v. 2011).

Saattoapu

Saattoapua voi saada esimerkiksi lääkäriin käyntiin. Korvaus 12.00e/tunti (hinta v. 2011).

Saunapalvelu

Saunapalvelua voi saada henkilö, jolla ei ole kotona saunomismahdollisuutta ja hän tarvitsee apua peseytymisessä. Saunapäivä on tiistai ja kyydin hoitaa kyläpussi. Saunapalvelun hinta on 10.00e/kerta (hinta v. 2011).

Siivouspalvelu

Siivouspalvelua annetaan palvelusetelillä yksityisiltä, kunnan hyväksymiltä yrittäjiltä. Katso palveluseteli kohdasta kunnan hyväksymät palveluntuottajat sekä kriteerit palvelun saamiseksi.

Palveluliikenne Kyläpussi

Kyläpussi on kaikille avointa kuljetuspalvelua. Reitistä voidaan tehdä parin kilometrin poikkeamia asiakkaan ilmoitettua kuljettajalle viimeistään puolta tuntia ennen reitin alkua. Kuljettajat auttavat tavaroiden kantamisessa, autoon nousemisessa ja poistumisessa. Kyläpussin yhdensuuntainen kyyti maanantaina ja keskiviikkona maksaa 2.25e ja lauantaina Forssan matka 3e suunta. Reitit ajetaan kysynnän mukaan ja siksi on tärkeä ottaa yhteys kuljettajiin.

Maanantai:

Kuuman lenkki: Siro th klo 9.00, Kankaantie, Vehmaantie, Latovainiontie, Suonpääntie 9.15, Porin valtatie, Lammintie, Laikkalammintie 9.25, Kalakoskentie, Hakamäentie, Humppilantie, Keskusta 9.35 **Puhelin autoon 0500-885 990**

Kiipun lenkki: Saartentie, Kiipunristi 9.45, Kiipuntie, Jänhijoen-
tie, Latovainoin kauppa 10.00, Jänhijoen-
tie, Humppilantie, Kes-
kusta 10.15 **Puhelin autoon 0500-885 990**

Keskiviikko:

Vaulammin lenkki: Vaulammi 9.30, Turun valtatie, Teollisuustie,
Vaulammintie, Aaltosentie, Lintupajuntie, Vaulammintie, Kes-
kusta 9.55 **Puhelin autoon 0500-435 665**

Lamminkylän lenkki: Hakamäentie 10.00, Laikkalammintie,
Lamminite, Porin valtatie, Särkilammintie, Lammintie, Humppi-
lantie, Keskusta 10.30 **Puhelin autoon 0500-435 665**

Lauantai: Reitti ajetaan Forssaan. Ilmoita kuljettajalle perjantai-
na tulostasi. Auto lähtee liikkeelle klo 9.00 **Puhelin autoon
0500-885 990**

Sosiaalihuoltolain mukainen kuljetuspalvelu

Kuljetuspalvelulla tuetaan asiakkaan harrastusten, virkistymisen ja asioimisen vuoksi tarpeellisia matkoja Jokioisissa ja lähiseuduilla. Sosiaalihuoltolain mukaisen kuljetuspalvelun saaminen riippuu asiakkaan **tuloista** ja ikääntymisen ja sairauksien mukanaan tuomista **liikkumisvaikeuksista**.

Tämä kuljetuspalvelu on harkinnanvarainen.

Sosiaalihuoltolain mukaisen kuljetuspalvelupäätöksen saanut asiakas tilaa taksin Kanta-Hämeen aluetaksista, joka välittää tilauksen vapaana olevalle taksille. Asiakkaalla on käytössään kuljetuspalvelukortti, joka on henkilökohtainen ja matkassa mukana. Kortilla on tiedot asiakkaan käytössä olevien matkojen määrästä.

Hakuaika kuljetuspalveluun on jatkuva.

Hakukaavakkeita saa sosiaalitoimistosta, Intalankartanosta ja Jokioisten kunnan kotisivuilta:
www.jokioinen.fi/ikäihmiset/Intalankartano/lomakkeet

Yhteyshenkilönä toimii palveluohjaaja Anneli Heikkonen
 p. 050–4687 834

Tilapäinen kotipalvelu tai kotisairaanhoido

Tilapäinen kotipalvelu tarkoittaa kotipalvelua tai kotisairaanhoidoa, joka on kestänyt vähemmän kuin kaksi kuukautta. Tästä palvelusta peritään 8.70e/kerta (hintaa v. 2011).

Lisätietoja tukipalveluista

Vs. kotihoidon päällikkö
 Tiina Tuomisto
 Palvelukeskus Intalankartano
 p.050–5925 869
 s-posti tiina.tuomisto@jokioinen.fi

KOTIHOIDON TERVEYDENHOITO

Kotisairaanhoido kuuluu kunnan järjestämiin palveluihin, joissa asiakasta hoidetaan kotona hoitosuunnitelman mukaisesti. Tarkoituksena on mahdollistaa kotona asuminen huolehtimalla tarvittavista terveyden- ja sairaanhoidon palveluista. Näitä palveluita on esimerkiksi lääkehuolto, erilaisten kokeiden ottaminen, erilainen ohjaus ja neuvonta sekä terveystkasvatus. Työntekijät osallistuvat myös ikäihmisten palvelutarpeen arviointiin ja selvittämiseen.

Yhteydenotot maanantaista perjantaihin klo 8-16
Jokioisten kunnan kotihoidon terveydenhoitajiin

sairaanhoidtaja	Kirsi Junnila	ma-to	050-5925 861
sairaanhoidtaja	Minna Tuomola		050-5925 862
(terveydenhoitaja	Liisamari Vikman	työvapaalla kesään 2012)	

KOTITALOUSVÄHENNYS VUONNA 2011

Kotitalousvähennyksen voi saada teettämällä esimerkiksi kotitalous- tai hoitotyötä, asunnon kunnossapito- ja perusparannustöitä tai tieto- ja viestintäteknikkaan liittyvien laitteiden asennus- ja kunnossapitotöitä.

Vähennys myönnetään työn osuudesta (ei matkakuluista tai tarvikkeista). Vähennyksen saa esimerkiksi maksetusta siivoojan palkasta, keittiöremontista tai tietokoneen asentamisesta johtuvista kuluista. Vähennyksen saa riippumatta siitä, palkkaako työhön henkilön vai ostaako työn yritykseltä tai yrittäjältä, joka kuuluu ennakkoperintärekisteriin.

Kotitalousvähennyksen saa vähennykseen oikeuttavan työn maksaja.

Vähennyksen enimmäismäärä on vuoden 2009 alusta lähtien ollut 3 000 euroa vuodessa. Puolisot voivat saada kotitalousvähennystä vuodessa yhteensä 6 000 euroa. Kotitalousvähennyksen omavastuu on 100 euroa. Hallituksen esitys kotitalousvähennyksestä säilyy, mutta sen enimmäismäärää ja vähennettävää osaa kustannuksista esitetään pienennettäväksi vuonna 2012.

Kotitalousvähennystä voi hakea kolmella tavalla. Tiedot voi ilmoittaa etukäteen verokorttia varten vero toimistoon, käyttää Palkka.fi-palvelua tai hakea kotitalousvähennystä veroilmoituksen yhteydessä verkossa tai paperilomakkeella.

Lisätietoja

Kanta-Hämeen vero toimisto

Forssan toimipiste

Kartanonkatu 10

30100 Forssa

p. 03-5724 900

avoinna ma-ti 9-15

www.vero.fi

KUNTOSALI IKÄIHMISSILLE

Palvelukeskus Intalankartanon uusi valmistunut kuntosali on suunniteltu erityisesti ikäihmisille. Käyttäjryhmiä palvelukeskuksessa ovat:

- *ympäri vuorokautisessa hoidossa olevat asukkaat
- *lyhytaikaisessa hoidossa olevat asukkaat
- *päivätoiminnan asiakkaat
- *omaishoitajat
- *kotipalvelun asiakkaat
- *eläkeläisjärjestöt

Lihassoiman ylläpitäminen on ensiarvoisen tärkeä hyvän toiminta- ja liikkumiskyvyn säilyttämisen kannalta. Hyvä toiminta- ja liikkumiskyky puolestaan tukee itsenäisen ja omatoimisen elämisen edellytyksiä ja samalla lisää elämänlaatua. Iän karttuessa kuntosaliharjoittelun merkitys kasvaa. Useat tutkimukset ovat osoittaneet, että kuntosaliharjoittelu on tehokas tapa lisätä lihasvoimaa myös ikäihmistien osalta.

Tavoitteena on tehdä kuntosali tutuksi niin, että fysioterapeutti opastaa laitteiden käytössä. Omatoimisuus lisääntyy, kun laitteet ja niissä tehtävät liikkeet tulevat tutuiksi.

Kuntosalitoiminnasta kiinnostuneita kehoitetaan ottamaan yhteyttä fysioterapeutti Päivi Niemeen:

Intalantie 27
31600 Jokioinen
p. 050 – 4687 835
s-posti: paivi.niemi@jokioinen.fi

LAITOSHOITO

Laitoshoito voi olla lyhytaikaista tai pitkäaikaista. Se voi olla myös osavuorokautista päivähoitoa tai yöhoitoa, josta hoidosta sovitaan erikseen. Laitoshoitoon kuuluu hoidon ja hoivan lisäksi myös kuntouttavaa toimintaa.

Palvelukeskus Intalankartanossa on remontin jälkeen vielä yksi laitoshoidon yksikkö, Winkkeli. Yksikössä on 20 paikkaa, joista osa on pitkäaikaisen laitoshoidon paikkoja ja osa lyhytaikaisen hoidon paikkoja.

Lyhytaikaisella laitoshoidolla tuetaan vanhuksen kotona selviytymistä ja häntä hoitavan omaisen jaksamista.

Lisätietoja

Palvelukeskus Intalankartano

Kotiutushoitaja

Anja Virtanen

Intalantie 27

31600 Jokioinen

p. 050-4643 275

s-posti anja.virtanen@jokioinen.fi

OMAISHOIDON TUKEA

Omaishoidon tuki on yksi vaihtoehto tukea kotona asumista ja selviytymistä. Omaishoidon tuella tarkoitetaan vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön kotona tapahtuvaa hoidon tai muun huolenpidon turvaamiseksi annettavaa hoitopalkkiota ja palveluita. Omaishoidon tuesta laaditaan yhdessä hoidettavan, hoitajan ja kunnan kanssa hoito- ja palvelusuunnitelma sekä hoitajan ja kunnan välillä hoitosopimus.

Hoito- ja palvelusuunnitelmassa sovitaan annettavan hoidon ohella myös muista hoidon turvaamiseksi tarvittavista palveluista, kuten kotihoidon tukipalveluista (kts. toisaalla oppaassa) ja omaishoitajan poissaolojen aikana tapahtuvasta hoidosta.

Hoitosopimuksessa sovitaan mm. hoitopalkkiosta, hoitajalle järjestettävästä vapaasta sekä muista säädetyistä seikoista. Sopimuksen tehnyt henkilö ei ole työsopimuslain tarkoittamassa työsuhteessa kuntaan, hoidettavaan tai hoidettavan huoltajaan. Hoitopalkkio on verotettavaa ja eläketurvaan oikeuttavaa tuloa.

Omaishoidon tukea maksetaan silloin, kun kotona tapahtuva hoito korvaa laitoshoidon tai palveluasumisen, ja kun hoito on päivittäin sitovaa. Hoidon tarve selvitetään hakemuksen, lääkärinlausunnon sekä palveluohjaajan kotikäynnillä laatiman palvelusuunnitelman mukaisesti.

Hakukaavakkeita saa Intalankartanosta, sosiaalitoimistosta ja Jokioisten kunnan kotisivuilta:

www.jokioinen.fi/ikäihmiset/intalankartano/lomakkeet

Omaishoidon tukea voi hakea jatkuvasti kautta vuoden.

Lisätiedot ja hakemusten palautus

Palveluohjaaja

Anneli Heikkonen

Palvelukeskus Intalankartano

Intalantie 27

31600 Jokioinen p.050–4687 848

s-posti anneli.heikkonen@jokioinen.fi

Tavattavissa: maanantai, tiistai ja keskiviikko klo 8.00–14.00

PALVELUSETELI

Palveluseteli on kunnan oman toiminnan ja ostopalveluiden lisä. Kunta maksaa päättämänsä osuuden yksityisen palveluntuottajan palvelukustannuksista. Tuottajan tulee olla merkitty ennakkopereintärekisteriin.

Jokioisten kunnassa palveluseteli voidaan myöntää kotihoidon tukipalveluista siivouspalveluun, omaishoidon tuen lakisääteisen vapaan järjestämiseen tai hoitosuunnitelmassa erikseen sovittuun omaishoidon tukeen liittyvään palveluun.

Siivouspalvelun yhden setelin arvo on 30 e/kk.
Omaishoidon yhden setelin arvo on 90 e/kk.

Asiakas maksaa palvelun tuottajalle setelin arvon ja palvelujen välisen erotuksen asiakkaan luona tehdystä työstä. Asiakas maksaa myös palveluntuottajan matkakustannukset.

Kunnan palveluohjaaja arvioi asiakkaan palvelun tarpeen, laatii palvelusuunnitelman ja myöntää palvelusetelit perusturvalautakunnan hyväksymien kriteerien mukaisesti. Siivouspalveluun tarkoitettujen palvelusetelien myöntämisessä huomioidaan asiakkaan bruttotulot ja palvelun tarve.

Palvelusetelihakemuksia saa Intalankartanosta, Sosiaalitoimistosta ja Jokioisten kunnan kotisivuilta osoitteesta www.jokioinen.fi/ikäihmiset/Intalankartano/lomakkeita

Lisätietoja Palveluohjaaja

Anneli Heikkonen
Palvelukeskus Intalankartano
Intalantie 27
31600 Jokioinen
p. 050-4687 848
s-posti anneli.heikkonen@jokioinen.fi

paikalla maanantai, tiistai, keskiviikko klo 8.00–14.00

Seuraavat **yksityiset kotityöpalveluntuottajat** ovat Jokioisten kunnan perusturvalautakunnan hyväksymät palveluntuottajat **palvelusetelin käyttöön**

Hilkan kotihoito OY

Hilkka Leikkilä
Oikokatu 1 B 28, 30100 Forssa
p.040–5246 985

Kotipalvelu Omenankukka

Eila Vaunuveräjä
Manujussintie 26
30100 Forssa
p. 03–4224 768 tai 040–5069 431

Sirpa Paju

Reposentie 106
30100 Forssa
p. 050–3097 754

Forssan Ilona OY

Palveluesimies Mirja Jalonen
Rautatienkatu 12
30420 Forssa
p. 03–4225 344

Kylätalkkari

Teppo Salo
Empunkuja 2
31600 Jokioinen
p.050–5376 504

PALVELUTARPEEN ARVIOINTIA

Kunta myöntää sosiaalipalveluja **yksilöllisen palvelutarpeen arvioinnin perusteella**. Arviointi perustuu asiakkaan omaan näkemykseen sekä yhden tai useamman asiantuntijan arvioon. Kiireellisissä tapauksissa palveluiden tarve arvioidaan välittömästi.

Kiireettömissä tapauksissa kaikilla 75 vuotta täyttäneillä on oikeus päästä sosiaalipalvelujen tarpeen arviointiin määräajassa. Sama oikeus on myös vammaisetuksista annetun lain 9§ mukaista eläkettä saavan ylintä hoitotukea saavilla henkilöillä. Palvelujen tarve arvioidaan kiireettömissä tapauksissa 7 arkipäivän kuluessa yhteydenotosta kuntaan.

Palvelutarpeen arviointi määräajassa koskee henkilöitä, jotka eivät ole sosiaalipalvelujen piirissä sekä henkilöitä, jotka ovat palveluiden piirissä, mutta joiden palvelun tarve on muuttunut.

Ikäihmisten palvelutarpeen arviointi koskee

*sosiaalihuoltolain mukaisia palveluja kuten koti- ja asumispalveluja

*omaishoidon tukea

*laitoshoidtoa

*sosiaalihuollon erityislakien mukaisia palveluja kuten vammaispalveluja, päihdehuollon palveluja ja toimeentulotukea

Kunnan viranomaisen tekee päätöksen kunnan antamista sosiaalipalveluista.

Palvelutarpeen arvioinnin perusteella asiakkaalle annetaan hänen niin halutessaan kirjallinen päätös palvelujen myöntämisestä tai epäämisestä. Asiakas voi hakea päätökseen muutosta.

Palvelutarpeen arvioi **kunnan** ikääntyneiden palveluista vastaava **viranomaisen**. Palvelutarpeen arviointi on maksutonta.

Hoito- ja palvelusuunnitelma jokaiselle

Mikäli kunta järjestää asiakkaalle hänen tarvitsemiaan palveluita, on asiakkaalle laadittava hoito- ja palvelusuunnitelma tarvittavista palveluista ja tukitoimista. Suunnitelman laativat kunnan viranomaiset yhdessä asiakkaan ja tarvittaessa hänen omaisensa tai laillisen edustajansa kanssa.

PÄIVÄTOIMINTA

Kotona asuvien ikäihmisten päivätoimintaa on järjestetty Palvelukeskus Intalankartanon uusissa päivätoiminnan tiloissa heinäkuusta 2011 lähtien. Toiminta tarjoaa asiakkaille virikkeellisen ja kuntouttavan päivän sekä mukavaa yhdessäoloa. Päivän aikana on mahdollisuus myös lepoon.

Päivätoimintaa kotona asuville ikäihmisille on tiistaisin, torstaisin ja perjantaisin. Toimintapäivän hinta on 15 euroa, joka sisältää ruokailun, iltapäiväkahvin sekä monipuolisen toiminnan. Tarvittaessa järjestetään taksikuljetus, jonka omavastuu on 3 euroa yhdensuuntainen matka.

Lisätietoja ja ilmoittautumiset

Päivätoiminnanohjaaja
Tiina Vieraankivi
Palvelukeskus Intalankartano
Intalantie 27
31600 Jokioinen
p. 050-3691 323
s-posti tiina.vieraankivi@jokioinen.fi

RINTAMAVETERAANIEN KUNTOUTUS

Rintamaveteraanien kuntoutusjaksoille voi hakea ympäri vuoden. Hakemuksia on saatavissa Jokioisten sosiaalitoimistosta. Hakemuksen liitteeksi tulee toimittaa lääkärinlausunto ja arvio kuntoutuksen tarpeesta.

Hakemukset tulee toimittaa Forssan seudun terveydenhuoltoon osoitteeseen:

Pääterveysasema
Sosiaalityöntekijä
Päivi Määttänen
Urheilukentänkatu 2
30100 Forssa

Lisätietoja FSTKY:n sosiaalityöntekijältä p. 03–4191 2770

Hakemuksen voi jättää tarvittaessa Jokioisten kunnan sosiaalitoimistoon, josta se toimitetaan eteenpäin Forssan seudun terveydenhuollon kuntayhtymään.

Yhteyshenkilönä Jokioisten kunnassa toimii Tiina Hacklin p.03–4182 307

SEURAKUNTA

Jokioisten seurakunnassa kokoontuvat eläkeläisten kerhot (syystoukokuussa) seuraavasti

Latovainion rukoushuoneessa keskiviikkoisin klo 10–13

Seurakuntatalossa torstaisin klo 10.30–13.30

Kerhojen toiminta-ajatuksena on järjestää ikäihmisille toimintaa, jolla pyritään osallistujien henkisen, hengellisen ja fyysisen vireyden ylläpitämiseen. Kerhoihin ei ole ennakkoilmoittautumista. Niihin on mahdollista tulla taksilla, joka on tilattava edelliseen iltaan mennessä. Kuljetuksen omavastuu edestakaiselta matkalta on 3,5 euroa. Kerhoissa tarjoillaan myös lämmin ateria 5 euron hintaan.

Diakoniatoimistossa on päivystys maanantaista perjantaihin klo 9.00–10.00. Päivystykseen voi ottaa yhteyttä kotikäyntipyynnössä, sielunhoitoasioissa, taloudellisissa ongelmissa tai muussa mieltä askarruttavissa asioissa. Diakoniatoimisto sijaitsee osoitteessa Koulutie 5, torin puoleinen pääty.

Jokioisten seurakunnan ikäihmisten toiminnasta vastaavat

diakoniatyöntekijä Tuija Haapanen
050–4151 773 s-posti tuija.haapanen@evl.fi

diakonia-avustaja Tuija Kujansuu p. 050–4151 777
s-posti tuija.kujansuu@evl.fi

Seurakunnan diakoniatoimisto
Koulutie 5, 31600 Jokioinen
p. 03–4240 123

Tietoja kerhoista ja muusta seurakunnan ikäihmisille tarkoitettusta toiminnasta saa myös torstaisin Forssan Lehdessä olevista kirkollisista ilmoituksista ja netistä osoitteesta www.jokioinen.fi/seurakunta

SOTAINVALIDIEN AVUSTAJATOIMINTA

Toiminnan tavoitteena on tukea sotainvalidien ja heidän puolisoitensa asumista omassa kodissaan ja osaltaan varmistaa heidän elämän laatua.

Avustajatoiminnan piiriin kuuluvat sotainvalidit ja veteraanit ja heidän puolisonsa ja leskensä.

Avustajan työtehtäviin voi kuulua:

- kodinhoitoon liittyvät tehtävät, kuten siivous, ruuanvalmistus tai pyykinpesu
- piha- ja ulkotyöt
- ulkoilussa avustaminen
- asiointitehtäviä esimerkiksi kaupassa tai apteekissa
- sosiaalinen vuorovaikutus ja henkinen tuki

Avustajatoiminta täydentää kunnan kotipalvelua. Avustajilla ei ole hoitoalan koulutusta, eivätkä he tee hoitotyötä.

Palvelu on asiakkaalle maksullista, mutta palvelut oikeuttavat kotitalousvähennykseen verotuksessa.

Avustajatoimintaa rahoittaa Veljesliitto ja työministeriö. Kunta on antanut yleisavustuksen vuosittain paikalliselle yhdistykselle.

Yhteystiedot

projektipäällikkö
Mervi Riikonen
p. 0400–218 577
s-posti

mervi.riikonen@luukku.com

projektisihteeri
Mari Hirsikangas
p. 0400–725 753
s-posti

mari.hirsikangas@luukku.com

www.avustajatoiminta.fi

TERVEYSASEMA

Jokioisten terveysasema on suljettuna 12.8.2011 alkaen noin vuoden ajan korjaustöiden vuoksi.

Lääkärin vastaanotot ovat Forssan pääterveysasemalla osoitteessa: Urheilukentänkatu 2, 30100 Forssa
p. 03–4191 2121

Hammashoitola Forssan pääterveysasemalla ja Kutomon hammashoitolassa sekä suuhygienistin vastaanotto Ypäjän hammashoitolassa ja Forssan pääterveysasemalla
p. 03–4191 2551

Aikuisneuvonnan vastaanotto on Jokioisten kunnantalolla ajanvarauksella. Soittoaika ma-pe klo 9.00–10.00
p. 03–4191 2240

Reseptit voi jättää uusittavaksi Jokioisten apteekkiin ma-pe klo 9–18 ja la klo 9–14 niissä tapauksissa, joissa uusintaan ei liity lääkärinvastaanottoa. Reseptit toimitetaan apteekista Forssan terveysasemalle ja uudistetut reseptit voi noutaa Jokioisten apteekista. Kiireellisten reseptien uusinnasta voi kysyä apteekista ja Forssan pääterveysasemalta.

Kaikkien toimintojen **puhelinnumerot** säilyvät ennallaan. **Vastaanottojen sijainti** on aina hyvä varmistaa ajanvarauksen yhteydessä!

TERVEYDENHUOLLON MAKSUKATTO

Terveydenhuollon asiakasmaksukatto

Kunnallisen terveydenhuollon asiakasmaksuissa on kalenteri-vuosittainen maksukatto. Vuonna 2011 se on 633 euroa. Asiak-kaan ei tarvitse maksaa asiakasmaksuja maksukattoa enempää seuraavista maksuista, jotka lasketaan mukaan maksukattoon:

- terveyskeskuksen avosairaanhoidon lääkäripalvelujen mak-
sut
- FSTKY:n fysioterapiamaksut
- sarjahoidon maksut
- sairaalan poliklinikkamaksut
- päiväkirurgian maksut
- lyhytaikaisen laitoshoidon maksut terveydenhuollon ja sosi-
aalihuollon laitoksissa
- yö- ja päivähoidon maksut
- kuntoutushoidon maksut

Maksukatton ylittymisen jälkeen siihen sisältyvät palvelut ovat maksuttomia kyseisen kalenterivuoden loppuun. Poikkeuksena lyhytaikainen laitoshoido, josta peritään enintään 15 euron hoito-päivämaksu ja omaishoitajan vapaapäivänä annettava hoito, joka saa maksaa hoidettavalle enintään 10.60 euroa päivältä.

Terveyspalvelujen käyttäjän on itse seurattava maksukatton täyttymistä terveyskeskuksesta saatavalla seurantakortilla.

Alkuperäiset maksukuitit on säilytettävä tarkistamista varten. Va-paakortin myöntää se hoitopaikka, jossa todetaan maksukatton täyttyneen.

Palvelukeskus Intalankartanon asukkaiden maksukattoasioi-ta hoitaa kanslisti Pirjo Rauhaniemi p. 050–3436 380

Lääkemaksukatto

Lääkekustannuksilla on oma kalenterivuositainen kattonsa, joka on 675,39 euroa vuonna 2011. Katon täyttymisen jälkeen asiakas maksaa vain 1,50 euroa jokaisesta korvattavasta lääkkeestä.

Kela seuraa vuotuisen lisäkorvaukseen oikeuttavan omavastuuran täyttymistä apteekista saatujen tietojen perusteella ja rajan ylittyä lähettää asiakkaalle lisäkorvausoikeudesta erillisen ilmoituksen apteekissa esitettäväksi. Kuitit tulee säilyttää tarkistusta varten.

Korvauksen saa suoraan apteekista esittämällä Kela-kortin sekä Kelan ilmoituksen lisäkorvausoikeudesta. Korvausta voi myös hakea jälkeinpäin puolen vuoden ajan.

Matkakatto

Terveystieteiden sairauden hoitoon tai kuntoutukseen liittyvistä matkoista Kela korvaa matkakustannuksia pääasiassa halvimman matkustustavan mukaan. Erillisellä todistuksella tehdyistä taksimatkoista maksetaan omavastuuosuuden mukainen hinta, joka yhteen suuntaan on 9,25 e (v. 2011). Asiakkaan vuotuisen omavastuuosuuden eli matkakaton (157,25e) täytyttyä Kela korvaa matkat tarpeellisten kustannusten osalta kokonaan. Vuotuisen omavastuuosuuden täyttymistä seuraa Kela, joka lähettää asiakkaalle matkakustannusten omavastuukortin matkakaton täyttymisestä. Matkakattokortin saaminen ei oikeuta asiakasta käyttämään erityisajoneuvoa, vaan hän tarvitsee myös tämän jälkeen todistuksen erityisajoneuvon tarpeellisuudesta. Myös alle omavastuun olevat matkakustannukset kerryttävät vuotuista matkakattoa. Matkakustannukset voivat olla asiakkaan omia, hänen saattajansa tai perheenjäsenensä kustannuksia.

Kaikki matkakuitit tulee säilyttää. **Lisätietoja** www.kela.fi

TERVEYSLIIKUNTAA IKÄÄNTYVILLE

Terveysliikunta on mukavaa liikuntaa musiikin tahdissa, joka sopii sekä miehille että naisille. Terveysliikunnan tavoitteena on ylläpitää ja lisätä lihasvoimaa, koordinaatiota, tasapainoa ja nivelten liikkuvuutta.

Toiminta tapahtuu Jokioisten tietotalossa, Humppilantie 9

Syksyn ryhmät kokoontuvat keskiviikkoisin

1.ryhmä kello 10.00–11.00

2.ryhmä kello 11.10–12.00

ajalla 14.9.–23.11.2011. Kurssimaksu 35 euroa.

Ohjaajana Sirkka Viitanen

Kevään ryhmät kokoontuvat keskiviikkoisin

1.ryhmä kello 10.00–11.00

2.ryhmä kello 11.10–12.00

ajalla 11.1.–21.3.2012. Kurssimaksu 35 euroa.

Ohjaajana Sirkka Viitanen

Tiedustelut ja ilmoittautumiset Jokiläänin kansalaisopisto
maanantai-perjantai klo 9.00–15.00 p. 03–4182 402

VANHUSNEUVOSTO

Jokioisten kunnan vanhusneuvosto on kunnassa asuvien ikäihmisten ja kunnassa toimivien eläkeläis- ja vanhusjärjestöjen edunvalvonta- ja yhteistyöelin.

Vanhusneuvosto tekee esityksiä ja aloitteita sekä antaa lausuntoja kunnan viranomaisille ikäihmisiä koskevissa asioissa.

Kunnanhallituksen valitsemista Vanhusneuvoston jäsenistä puolet edustaa kunnassa toimivia eläkeläis- ja vanhustyöjärjestöjä ja puolet kunnan eri hallintoelimiä.

Vuosien 2009–2012 Vanhusneuvoston jäsenet:

Ali-Jaakkola	Terttu	puheenjohtaja	p.040–5917 517
Ruokonen	Tapio	varapuheenjohtaja	
Haapanen	Tuija		
Järvi	Leena		
Kajander	Yrjö		
Könkö	Matti		
Salonen	Reino		
Viljanen	Terttu		
Larko	Sirpa	kh:n edustaja	
Heikkonen	Anneli	sihteeri	p.050–4687 848

Tiedot ovat syksyn 2011 tietoja.

YHDISTYSTEN YHTEYSTIETOJA JOKIOISILLA

Eläkeliiton Jokioisten yhdistys ry.

pj. Irja Kulmala p.03–4333 210, 050–9176 563

irja.kulmala@luukku.com

siht. Kalle Saastamoinen p. 050–5401 813

kalle.saastamoinen@surffi.net

Jokioisten eläkkeensaajat ry.

pj. Terttu Ali-Jaakkola p. 03–4383 718, 040–5917 517

Jokioisten seudun eläkeläiset ry.

pj. Pirjo And p. 040–8243 678 (toistaiseksi)

siht. Terttu Takala p.03–4383 065

Jokioisten sotaveteraanit ry.

pj. Pentti Mänki p. 03–4382 153

siht. Inkeri Koskela p. 040–5130 793

Jokioisten sotaveteraanit ry. naisjaosto

pj. Marjaleena Örn p. 0400–904 748

siht. Laila Liski p. 050–5146 360

Sotainvalidien veljesliiton Jokioisten osasto ry.

pj. Veikko Salmi p. 03–4383 243

siht. Mira Kulmala p. 050–5204 065

mira.kulmala@sotainvalidit.fi

YKSITYISET HOIVA-ALAN YRITYKSET JOKIOISILLA

Hoivakoti Wanha Pehtoori

Tapolankuja 27 A

31630 Minkiö

p.03–4246 3400

www.wanhapehtoori.fi

Tehostettua asumispalvelua tarjoava yksityinen hoitokoti.

Dementiakeskus Sateenkaari Oy

Särkeläntie 6

30100 Forssa

p. 03–4224 800

www.dementiakeskus-sateenkaari.com

Hoivakoti tarjoaa avohoidon tuettua asumispalvelua dementoitu-
neille henkilöille.

Kaarnakoti Oy

Särkeläntie 6, 2.krs

31600 Jokioinen

p. 045–7730 1999

www.kaarnakoti.com

Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien tehostettu asumispalvelu
yksikkö.

Ameliakoti Oy

Särkeläntie 6, 3krs

30100 Forssa

p. 050– 4097 719

www.ameliakoti.fi

Lyhytaikaista kuntouttavaa hoitoa mielenterveys- ja päihdekun-
toutujille.

TURVALLISUUTTA KOTIIN

- *Pidä ulko-ovi lukittuna päivälläkin; avaa se vasta kun tunnistat tulijan. Varmuusketju ja ovisilmä luovat turvallisuutta
- *Pidä puhelimen lähellä tärkeät numerot: lähiomaiset, hätänumero, talonmies tai isännöitsijä
- *Liiku mieluummin valoisana aikana, käytä pimeällä heijastinta
- *Vältä pieniä mattoja lattialla kompastumisen estämiseksi
- *Käytä kylpyhuoneen lattialla liukuestemattoja
- *Polta harkiten kynttilöitä ja avotulta
- *Tarkista, että palovaroittimessasi on toimiva patteri
- *Hanki ainakin sammutuspeite, mielellään myös jauhesammutin ja opettele niiden käyttö
- *Katkaise television virta aina kokonaan
- *Katkaise kodinkoneiden virta aina heti käytön jälkeen
- *Älä säilytä isoja rahasummia kotona
- *Varmista, että rahankerääjällä on virallinen lupa
- * Ota mahdolliset lääkkeesi ohjeen mukaan
- *Katsothan välillä myös naapurisi vointia

Hätänumero 112

Myrkytyskeskus (09) 471 977

Läheisen puhelinnumero _____

PALVELUKESKUS INTALANKARTANON YHTEYSTIEDOT

p. 050 – 3436 380 fax. 03 – 4182 501

Hoivaosasto WINKKELI	p. 050 – 4687 840
Kotiutushoitaja Anja Virtanen	p. 050 – 4643 275
Ryhmäkoti LEPOLA	p. 050 – 4687 839
Ryhmäkoti ONNELA	p. 050 – 3819 547
Ryhmäkoti MUISTOLA	p. 050 – 4088 866
Vanhustyönjohtaja Merja Toivonen	p. 050 – 5925 864
Ylihoitaja Outi Uosukainen	p. 050 – 4687 834
Vs. kotihoidon päällikkö Tiina Tuomisto	p. 050 – 5925 869
Palveluohjaaja Anneli Heikkonen	p. 050 – 4687 848
Fysioterapeutti Päivi Niemi	p. 050 – 4687 835
Päivätoiminnan ohjaaja Tiina Vieraankivi	p. 050 – 3691 323
Vanhustyön sihteeri Pirjo Rauhaniemi	p. 050 – 3436 380
Kotihoidon toimistos sihteeri Nina Lepistö	p. 050 – 3888 841
Intalankartanon keittiö	p. 050 – 4342 288
Ruokapalvelujohtaja Soili Valtanen	p. 050 – 3767 569